

**Malove lambone lamwâmba Yesu
Kilisto lalembwîje na
Yohana
Ulongoledi**

Chitabu achino cha Malove Lambone lamwâmba Yesu Kilisto lalembwîje na Yohana, nni chitabu chimo mmitabu ncheche vya Lilailano Iya Hambi vitânga maisha langa Yesu Kilisto. Kila chitabu mmitabu anevyo ncheche chîchemwa “Injili” mana lake, “Malove Lambone lamwâmba Yesu.” Vitabu anevyo vîlembwije bada ya kuhwa kwanga Yesu. Vanalembile vitabu anevyo nni Matayo na Mako na Luka na Yohana. Chitabu cha Yohana chîlembwije mmwaka fulani, pepi na mmwaka wa 90 kutandikila mwaka wavelekwejije Yesu Kilisto. Ikàna chitabu achino chikâhaua kuva Yohana njo achilembîle, henga namuna ya ilembi yake îlandana namene na ilembi aila ilembwîje m'baluwa inandi ya Yohana na baluwa yavili ya Yohana na baluwa yatatu ya Yohana. Vakúlemba vanji va kala vânyaua Yohana kuva, mmahiku anelo ákala muimanga ya ku Efeso. Bahi ing'anya ya anelyo, înahululika kuva chitabu achino chîlembwije muimanga ya Efeso.

Yohana 20:31, Yohana àhaua chihi mwandu kuva, makudungilo la chitabu achino nni kuvayangata vanu vapate kukulupila kuva, Yesu njo Kilisto, Mwana wa Nnungu, na kwa kunkulupila vapate umi kupitila kulundana

nawe. Chitabu achino chilembwije kwajili ya vakúsoma va Chiyahudi na avala vakávele Vayahudi. Chitabu cha Yohana chikálandana namene na vitabu vinji vya Injili. Yohana ànihimya namene kuyamba àlalá masaibu lalatendìlè Yesu, na akálembile namene kuyamba mifano yanahumije Yesu. Na habali dinji dya muhimu, diyâmba kubatiswa na kulingwa kwake akula kulilanga, nalanang'o nanga palalembwije nchitabu achino chilembwije na Yohana.

Uinjipihwa wa chitabu cha Yohana

1. Sula ya 1:1-18, Yohana àtandiliha chitabu chake kwa kulonjelela kuva, Yesu nni lilove lya Nnungu.
2. Sula ya 1:19-12:50, Yohana àlemba kuyamba masaibu fulani lalatendìlè Yesu.
3. Sula ya 13:1-20:31, Yohana àtana kuyamba mambo lohe lanahumidile mmaisha langa Yesu, panavele mmwanda wa kukuhwa na kufufuka kwake. Na Yohana 20:31, Yohana àmalilila kwa kutanga likudungilo lyake lya kulemba chitabu achino.
4. Sula ya 21, Yohana àmalilila chitabu kwa kutanga kuyamba uhiku aula Yesu wanavahumidile vanu bada ya kufufuka kwake.

Lilove nkujuka muni

¹ Anepo patandi, chilambo kabla chikànambiumbwa, Lilove ávele apwawìije, na Lilove ávele pamo na Nnungu. Malinga chanavele Nnungu na Lilove ávele uchocho.

² Kutandikila anepo patandi aneyo Lilove ávele pamo na Nnungu.

³ Vitukutuku vyammalele víumbwije kupitila nang'e, na wala nanga chinu chimo chinaumbwije bila nang'e.

⁴ Nang'e ávele chitandikilo cha umi na umi anewo úvele nng'anje kwa vanu.

⁵ Nng'anje anewo ùlangaja nnupi, na lupi nanga palunahulwile kuudimanga nng'anje.

⁶ Pávele na munu yumo anatumwije na Nnungu, lina lyake Yohana.

⁷ Nang'e áidile unavahaulila vanu kuyamba aneyo nng'anje, uchinga kwa malove lake, vanu vammalele vapate kukulupila.

⁸ Yohana mwene akánavele aneyo nng'anje, henga áidile chihi unavahaulila vanu uhiu wa habali dya aneyo ánavele nng'anje.

⁹ Ayuno njo nng'anje uhiu uída apano pachilambo, uvalangájja vanu vammalele.

¹⁰ Aneyo nng'anje ánipwawa pachilambo, na kupitila nang'e chilambo chíniumbwa, henga vanu va pachilambo nanga pavanammaite kuva nang'e ni nnani.

¹¹ Nang'e áidile kwa vanu vake, henga vanu vake nanga pavanampwecheledile.

¹² Henga avala vammalele vampwecheledíle na kukulupila, àvatendile vajuke kuva vana vanga Nnungu.*

* **1:12** Apano Yohana àlembali “vakulupîla mulina lyake.” Kwa vanu va mahiku anelo aneyo yavele itangodi ya kawaida kuhaula kuva, munu àtenda chinu mulina lya nkulu fulani. Na ívele na mana kuva ànilundana na aneyo nkulu na àtenda mambo kwa niaba yake na kwa mamulaka lake. Bahi kukulupila mulina lyake ivele na mana ya kukulupila mwene, na akee chihi kulikulupila lina.

¹³ Vana anevo vakávele vana vanga Nnungu kwa kuvelekwa muchi chivavelekwa vanu, na wala nanga pavavelekwejije malinga chutamwa mmili, na wala akee malinga chatamwa munu, henga kwa kutamwa kwa mwene Nnungu.

¹⁴ Lilove nkujuka munu, nkuikala pamo na hwetu, akuno aombèèle inema na uhiu. Na hwetu tùniwona ukulu wake, ukulu wanga Mwana wa weka ahalêke kwa Atata Nnungu.

¹⁵ Yohana Nkúbatisa pammwene Yesu, nkuvahaulila vanu habali dyanga munu aneyo, wanonoha lidi wachidoni, “Ayuno njo unichimwamba panichihaula kuva, ‘Aída nnyuma mwangu nni nkulu kungupunda nangu kwa kuva, nang'e ánipwawa kabla nangu nikànambivelekwa.’ ”

¹⁶ Ing'anya ya ukulungwa wa chididi chake ànitubaliki na kutubaliki.

¹⁷ Nnungu áhumije Sheliya yake kupitila Musa, henga Yesu Kilisto áidile na chididi na kuuhunukula uhiu.

¹⁸ Nanga munu awahîte kumwona Nnungu. Henga Mwana wa weka wa Nnungu, nang'e njo Nnungu muhiu, avêle pamo na Atata Nnungu, aneyo njo atumaihîje chavele Atata Nnungu.

Kuyang'ula kwanga Yohana Nkúbatisa kuva nang'e akee Kilisto

(Matayo 3:1-12, Mako 1:1-8, Luka 3:1-18)

¹⁹ Auno njo ushahidi wanga Yohana Nkúbatisa wakati Vakulu va Vayahudi va ku Yelusalemu pavanavatumile makuhani na Valawi vahwene vakammuje Yohana kuva nang'e nni nnani.

20 Yohana akanahitile kuvayang'ula, nkuva-haulila chihi bila kuvapiha kuchidoni, “Nangu nikávele Kilisto alolêwa kwida.”

21 Vanang'o nkummuja kavila kuchidoni, “Hambi wako nnani? Dach, wako njo Eliya?” Yohana nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nikávele Eliya.” Nkummuja kavila kuchidoni, “Dachi, wako njo ayula nabii?” Yohana nkuvayang'ula kuchidoni, “Nanga.”

22 Vanang'o nkummuja kavila kuchidoni, “Vino wako nnani? Tuhaulile, wako umwene ùlitanga dachi uchinga tukavahaulile avala vatulaijije tukakuje?”

23 Yohana nkuvayang'ula kwa malove langa nabii Isaya wachidoni,

“Nangu njo mwene lidi lipilikanîka kulilanga ulichidoni,

‘Nyoshanga indila ya Nang'olo.’ ”

24 Anevo vanu vanalaijijwe na Mafalisayo,

25 nkummuja kavila Yohana kuchidoni, “Ikàva wako ùhaua kuva ukávele Kilisto, na ukávele Eliya, na wala ukávele ayula nabii, hambi mwadachi ùnabatisa?”

26 Yohana nkuvayang'ula kuchidoni, “Lola, nangu nìm'batisa mwenu kwa medi, henga pàvele munu yumo mmwenu umukammaite.

27 Nang'e njo ayula ungunannyawile kuva, àvenkwida nnyuma mwangu, na nangu wala nikáfala kuntumikila kananga kwa kuhungula mididi ya vilatu vyake.”

28 Vitukutuku anevyo vítendeke aneko ku Be-

saniya†, kung'ambo muto wa Yoludani, pachinu pachivabatisa vanu Yohana.

Ungandolo wamwana wa Nnungu

²⁹ Liduva lipapête Yohana nkumwona Yesu wahaloka, Yohana nkuvahaulila vanu kuchidoni, “Nnole ungandolo wamwana wa Nnungu avausîja masambi vanu va pachilambo!

³⁰ Ayu njo unichimwamba panichihaula kuchidoni, ‘Nnyuma mwangu àvenkwida munu nkulu ungupunda nangu, kwa kuva nang'e ánipwawa kabla nangu nikánambivelekwa!’

³¹ Nangu nimwene nikanammaite kuva nnani, henga ngüidile unabatisa vanu kwa medi uchinga amaikane kwa vanu va Isilaeli.”

³² Anepo Yohana nkuhumya ushahidi wachidoni, “Nímmwene Umumu Wanaswe achionekâna muchi umunda wasulupuka kuhaloka kulihunde, nkutulila muha mwake.

³³ Nangu nikánammale kuva nang'e nnani, bila ayula angutumîle unabatisa vanu kwa medi unguhaulila anepo patandi kuva, ‘Aneyo umbe-mwôna Umumu Wanaswe wansulupukila, na kutulila muha mwake, aneyo njo abatîsa kwa Umumu Wanaswe.’

³⁴ Nangu nimwene ñniviyona vitukutuku anevyo, na mbènkushuhudila kuva, ayu nni Mwana wa Nnungu.”

Vakuhundwa vatandi vanga Yesu

³⁵ Liduva lipapête, Yohana ávele pamo na vakuhundwa vake vavili.

† **1:28** *Besaniya* Chijiji achino cha Besaniya chitambulengwe apano akee achila chivachiikala vanga Lasalo na Maliya.

³⁶ Yohana pammwene Yesu wapita, nkuhaura kuchidoni, “Nnolange ungangolo wamwana wa Nnungu.”

³⁷ Avala vakuhundwa vavili vanga Yohana pavapilikene malove anelo, nkumpapata Yesu.

³⁸ Yesu nkulauka, nkuvona vakuhundwa uvampapata, Yesu nkuvauja kuchidoni, “Mùtaha chamani?” Vanang’o nkuyang’ula kuchidoni, “Labi ùikala kwachi?” Labi mana lake Nkùhunda.

³⁹ Yesu nkuvayang’ula kuchidoni, “Idang’ana mupone.” Bahi avala vakuhundwa nkumpapata, nkupona pachinu páikàlà, nkuikala nawe liduva alila lyammalele. Na uhiku anewo wávele malinga sakumi chinalyulo.

⁴⁰ Anduleya nnung'une Simoni Petulo ávele yumo wa avala vakuhundwa vavili vanampilikene Yohana pachitangola malove àlalá, nkunondola Yesu.

⁴¹ Chinu chitandi chatendile Anduleya, ni kuntaha Simoni nkuluwe nahoti, nkunnyaulila kuchidoni, “Tùnimwona Masiya,” yani Kilisto.‡

⁴² Anepo Anduleya nkumpelekeja Simoni kwanga Yesu. Yesu nkunnola Simoni, nkuchidoni, “Wako nni Simoni mwana wanga Yohana, henga hambi ùmbechemwa Kefa.” Kefa nni lina linji lyanga Petulo, Petulo mana lake, “liyanga.”

Yesu ànchema Filipino na Nasanieli

‡ **1:41** Vayahudi válolela kumpwechela mpohi kuhaloka kwa Nnungu. Mpohi aneyo kwa Chieblaniya vánchema “Masiya,” na kwa Chigiliki vánchema “Kilisto,” mana lake, atandolwejíje na Nnungu.

⁴³ Liduva lipapête, Yesu ákudungidile kuhwena ku Galilaya. Bahi nkumwona Filipo, nkunnyaaulila kuchidoni, “Ngupapate.”

⁴⁴ Filipo áhaleke ku Betisaida, imanga yachiikala Anduleya na Petulo.

⁴⁵ Filipo nanang'e nkukojana na Nasanieli, nkunnyaaulila kuchidoni, “Tùnimwona ayula uvannembile mmitabu vya Sheliya yanga Musa na mmitabu vya manabii, Yesu wa ku Nasaleti, mwana wanga Yusufu.”

⁴⁶ Nasanieli nkummuja Filipo kuchidoni, “Ìmbehululika dachi chinu chambone chihaloke ku Nasaleti?” Filipo nkunnyaaulila kuchidoni, “Ida ulilolee umwene.”

⁴⁷ Yesu pammwene Nasanieli wahaloka, nkuhaula kuchidoni, “Lolanga! Ayu nni Mwisilaeli muhiu, wala kulambila kukapali nkati mwake.”

⁴⁸ Nasanieli nkummuja Yesu kuchidoni, “Wako ùngumaite dachi nangu?” Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Apala punavele pahi nnandi wa vihepo vya tini, Filipo akànakuchema, nangu nanikwona.”

⁴⁹ Anepo Nasanieli nkuchidoni, “Nkúhunda, wako nni Mwana wanga Nnungu, wako njo Nfalume wa Isilaeli.”

⁵⁰ Yesu nkunnyaaulila Filipo kuchidoni, “Dachi, wako ùningukulupila ing'anya ñikuhaulidile kuva nanikwona uikèlè pannandi? Ñikuhaulila kuva, uchiuvyone vitukutuku vikulu kupunda avi.”

⁵¹ Yesu nkunnyaaulila kavila Nasanieli kuchidoni, “Nangu ñinnyaaulilanga uhiu kuva, muchimukwone kulihunde ukhunukuka na

malaika uvakwela na kusulupuka muha mwanga Mwana wa Munu.”

2

Yesu kuing'ole ya ulombi aneko Kana

¹ Bada ya maduva mavili, nkuva na ing'ole ya ulombi aneko kuimanga ya Kana, chilambo cha ku Galilaya, na anyokwe Yesu ávele ukoko.

² Yesu pamo na vakuhundwa vake navanang'o vánikumbulwa kuing'ole aneyo.

³ Padimalilike divayi divanaandee paing'ole, anyokwe Yesu nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Divayi dínivahilila.”

⁴ Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Mama, yetuhwe ilida? Uhiku wangu bado ukánambikamola.”

⁵ Anyokwe Yesu nkuvahaulila vatumishi kuchidoni, “Lyohelyo lyambennyaulila mukole, mwenu likole.”

⁶ Na pachinu anepo pávele na vilongo vikulu sita vikatapajîjwe kwa mayanga, kila chilongo chénda milengelo mivili au mitatu ya medi. Vilongo anevyo vívele apala kupapatana na nnyambo wa Vayahudi wa kulihahula.

⁷ Yesu nkuvahaulila avala vatumishi kuchidoni, “Umbajanga medi vilongo vyammalele.” Vanang'o nkwoombajanga, toopu.

⁸ Anepo Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Hambi tekanga mukamwing'e nkwímilila ing'ole.” Vanang'o nkuteka, nkumpelekejija.

⁹ Nkwímilila ing'ole nkuyeja adila divayi dínavele medi anepo patandi. Nang'e nanga panamaite kudihaleke adila divayi, henga avala vatumishi

vanatekile medi vánimala. Nkwímilila ing'ole nkunchema nnombi,

¹⁰ nkunnyaulila kuchidoni, “Vanu vammalele vátandilika kuveng'a vakumbuliwîje divayi dinôwa nahoti, na vakákalewa nkwida na divayi dikánowa. Henga wako mpaka vino uvechinkukondya divayi dinôwa namene kupunda dyammalele.”

¹¹ Achino nni chimaiho chitandi cha lisaibu, chanatendile Yesu kuimanga ya Kana, chilambo cha ku Galilaya. Bahi Yesu nkulanguja ukulu wake na vakuhundwa vake nkunkulupila.

¹² Pavaukile apala, Yesu na anyokwe na anung'unuvake pamo na vakuhundwa vake nkuhelela kuhweneng'ana ku Kapelinaumu, aneko nkuikala maduva kadiki.

Yesu pa Ing'ande ya Nnungu

(Matayo 21:12-13, Mako 11:15-17, Luka 19:45-46)

¹³ Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka* painavele pepi, Yesu nkuyamboka kuhwena ku Yelusalemu.

¹⁴ Painjidile nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu, nkuvakoja vanu vohe uvasumisa ding'ombe, na vanji uvasumisa dingandolo na vanji uvasumisa dimunda. Na vanu vanji vachibadilana dihela navanang'o vávele umwomwo vaikalèngè n'dimeza dyavo.

* **2:13** Pasaka yavele Sikukuu ya Chiyahudi kukumbukila uhiku aula Nnungu pavapohije Vaisilaeli kuhaloka muutumwa nchilambo cha Misili, mmahiku àlálá langa Musa. Nnungu ántumile Malaika Nkúwalala uchinga akahukùùmù n'ding'ande dyammalele dya ku Misili, na kila ing'ande inapakwîjwe myadi ya ungangolo munnango, vánípohwa kuhaloka muhukumu ya Nnungu.

15 Bahi Yesu nkupota n'didi, nkujuha isimbo nkuvavingangila pawelu vanu vammalele pamo na dingandolo na ang'ombe vao. Anepo nkudibinula dimeza dya akúbadili dihela na dihela dyavo dya nnyoyo nkumwadilikana.

16 Nkuvahaulila avala vachisumisa dimunda kuchidoni, “Usang'anya vitukutuku vyenu apano. Ing'ande ya Atatangu munaijuhe kuva ing'ande ya kusumisija vitukutuku!”

17 Vakuhundwa vake nkulahimukila malove lalembwije Mmalemba Lanaswe làhauula kuva, “Itamwi iniitamwa ing'ande yako ìmbengutenda nguwalalwe.”

18 Bahi vakulu va Vayahudi nkummuja Yesu kuchidoni, “Ùmbetenda chimaiho ntwani cha li-saibu kumaiha kuva ùnilembelewa utenda vitukutuku avino?”

19 Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Iyondongange Ing'ande aino ya Nnungu, nanani nguchini-idence mmaduva matatu.”

20 Vayahudi nkunnyaaulila kuchidoni, “Ing'ande aino ya Nnungu ídengwile kwa vyaka alubaini na sita. Wako ùmbehulula dachi kuidenga mmaduva matatu?”

21 Henga Ing'ande ya Nnungu yachiiyamba Yesu úvele mmili wake.

22 Bahi Yesu pafufuliwije, vakuhundwa vake nkuhimukila kuva ánitangola anelo. Nkulakulupila Malemba Lanaswe na malove àlalá lanatangwele Yesu.

Yesu ànimala chiivele mitima ya vanu vammalele

²³ Uhiku aula Yesu pánavele ku Yelusalemu kusikukuu ya Pasaka,† vanu vohe vánivyona vimaiho vya masaibu vyatendile, bahi nkunkulupila.

²⁴ Henga Yesu nanga panalilekeledile kwa vanu anevo ing'anya ániimala mitima yavo.

²⁵ Nang'e nanga panalembedile vanu vannyaulile chinu chohecho chimwâmba munu yunji, kwa kuva mwene ánimala lavêle mmitima ya vanu vammalele.

3

Yesu nawi Nikodemo

¹ Pávele na munu yumo lina lyake Nikodemo, wa nnikuwa lya vakulu va lukumbi lwa Vayahudi, ánavele nnikuwa lya chidini lya chiyahudi lichichêmwa Mafalisayo.

² Aneyo munu nkummwenela Yesu nachilo, nkunnyaulila kuchidoni, “Nkúhunda, hwetu tûnimala kuva wako ùlajijwe na Nnungu, kwa kuva nanga munu ahulûla kutenda chimaiho cha lisaibu malinga chutenda wako, ikà nave chihi Nnungu àvele pamo na wako.”

³ Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Nangu nìkuhaulila uhiu kuva, nanga munu ambehulûla kuinjila mu Ufalume wa Nnungu akà navelekwe mwanda wavili.”

⁴ Nikodemo nkummuja Yesu kuchidoni, “Ìmbehululika dachi munu nkulungwa avelekwe mwanda wavili? Àmbehulula dachi kwenda

† 2:23 Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.

nnitumbo lya anyokwe nkuvelekwa mwanda wavili?”

⁵ Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Nangu nìkuhaulila uhiu kuva, munu akànavelekwe kwa medi na kwa Umumu Wanaswe, akambeinjila mu Ufalume wa Nnungu.

⁶ Munu àvelekwa chimmili kuhaloka kwa atatake na anyokwe, henga imumu ìvelekwa kuhaloka kwa Umumu Wanaswe.

⁷ Bahi unakangane ing'anya inguhawile kuva mùlebelewa muvelekwe mwanda wavili.

⁸ Mpapa ùnapunga kuhwena kuulembela, na unapilikana lidi lyake, henga ukámala kuuhaloka wala kuuhwena. Uvila nni chiikamajanga kuhauliha namuna chavelekwa munu kwa Umumu Wanaswe.”

⁹ Nikodemo nkummuja Yesu kuchidoni, “Vitukutuku avino vìhululika dachi?”

¹⁰ Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Wako nni nkùhunda wa Vaisilaeli, ìvadachi unalamale alano?”

¹¹ Nangu nìkuhaulila uhiu kuva, hwetu tùhaua malove latulamaite na kushuhudila àlalá latulawene, henga mwenu nkatamwanga kupwechelela ushahidi wetu.

¹² Nangu nìnyaulidile vitukutuku vya pachilambo, henga nkángukulupidile, mùmbengukulupila dachi panimbennyaulila vitukutuku vya kulihunde?”

¹³ Nanga munu woheyo apîte kulihunde, ikànave chihi Mwana wa Munu ahalêke kulihunde.

¹⁴ Malinga Musa chanannyanywile nnyongo anakatapajijwe kwa shaba, nkumpatika muha luhichi akula kulilanga, nni uchocho chalembelewa Mwana wa Munu kunyanyuliwa muha,

15 uchinga munu woheyo ambenkulupîla ààve na umi ukee na ntululilo.

16 Kwa kuva, Nnungu ánivatamwa namene vanu va pachilambo, nkunnyumya Mwanawe wa weka uchinga kila munu ambenkulupîla anahwe, henga ààve na umi ukee na ntululilo.

17 Nnungu akanantumile Mwanawe pachilambo uchinga avahukumu vanu, henga ánintuma uchinga avapohe.

18 Munu woheyo ankulupîla Mwana wa Nnungu akambehukumiswa, henga ayula akánculupila, tayali ànihukumiswa, ing'anya akánculupidile Mwana wa weka wa Nnungu.*

19 Na hukumu aneyo íhalokana na alano, nng'anje ùniida pachilambo, henga vanu nkulutamwa namene lupi kupunda nng'anje, kwa kuva, lávatendàngà lànihakalanga.

20 Kila munu atênda lakáncatapalila Nnungu ànauchima nng'anje, na akátamwa kwida kunng'anje, wayopa lànapihuliwa àlalá lakáncatapalila Nnungu latênda.

21 Na munu atênda lalalembela Nnungu, nang'e àida kunng'anje, uchinga àlalá latênda lamaike kuva Nnungu nni antendîle alatende anelo.”

Malove langa Yohana Nkúbatisa lamwâmba Yesu

22 Bada ya anelo, Yesu pamo na vakuhundwa vake nkuhwena chilambo cha ku Yudeya. Nkuikala aneko akuno wavabatisa vanu.

23 Yohana nanang'e ávele aneko ku Ainoni pepi na ku Salemu, wabatisa vanu, ing'anya

* **3:18** Maeleso layâmba lina lola Yohana 1:12.

aneko kúvele medi lohe, na vanu nkummwenela, nanang'e nkuvabatisa.

²⁴ Na maduva anelo Yohana ávele bado akànambitaywa nnilungu.

²⁵ Bahi vakuhundwa vanga Yohana na Nnyahudi yumo vánatahukana kuyamba mihambo yavo ya kulihahula.

²⁶ Bahi avala vakuhundwa nkummwenela Yohana nkunnyaulila kuchidoni, “Nkúhunda, ayula munu únavenawe pamo kung'ambo muto wa Yoludani na kutanga habali dyake, hambi nanang'e àvenkubatisa, na vanu vohe namene vàmammwenela.”

²⁷ Yohana nkuvahaulila kuchidoni, “Munu akáhulula kuva na chinu chohecho ikà nave chihi achila chahumije Nnungu kuhaloka muha kulihunde.

²⁸ Mweni mmene mùnahulula chihi kushuhudila kuva naninnyaulila kuva, ‘Nangu nikee Kilisto, henga ñnilaijwa uchinga ninnongolelee!’

²⁹ Nang'e nni malinga nnombi na nangu nni malinga nnyanjawake nnombi. Nnyanjawake nnombi ànaimila wanninda nnombi akamole, nang'e ànahangalala akàpilikana lidi lya nnombi pakamola. Uchocho nni nangu chinguhangalala namene kupilikana anelo lamunguhaulidile.

³⁰ Ìlembelewa nang'e ààve nkulu, na nangu ngùlembelewa ngùùve nin'joko.

³¹ Aneyo ahalôka kulihunde nni nkulu kupunda vitukutuku vyammalele, na munu wa pachilambo asili yake nni pachilambo na àtangola chihi vitukutuku vya pachilambo. Henga

aneyo ahalôka kulihunde nni nkulu kupunda vitukutuku vyammalele.

³² Na àtangola àlalá lalawene na kulapilikana, henga nanga munu alakulupîla malove lake.

³³ Na kila munu apwechelêla malove lake, nang'e ànamaiha kuva Nnungu nni uhiu.

³⁴ Ayula atumwîjwe na Nnungu, àtangola malove la Nnungu, ing'anya Nnungu àmwing'ile Umumu wake bila chipimo.

³⁵ Atata Nnungu ànantamwa Mwanawe, bahi àvikile vitukutuku vyammalele mmakono lake.

³⁶ Munu woheyo ankulupîla Mwanawe, nang'e ààva na umi ukee na ntululilo. Na ayula akánkulupila Mwanawe, akambekuva na umi ukee na ntululilo, na gasabu ya Nnungu ìmbemwikalila.”

4

Yesu na mmahe wa Chisamaliya

¹ Mafalisayo nkupilikana kuva Yesu àvatenda vanu vohe namene kuva vakuhundwa na kuvabatisa, kumpunda Yohana Nkúbatisa.

² Yesu mwene nanga panam'batisije munu, henga vakuhundwa vake nni vachibatisa.

³ Bahi Yesu pamaite anelo, nkuuka chilambo cha ku Yudeya nkuhwena kavila chilambo cha ku Galilaya,

⁴ na mwanda anewo álembelewa apitùile chilambo cha ku Samaliya.

⁵ Anepo Yesu nkuhwika imanga imo ya chilambo cha ku Samaliya ichêmwawa Sikali, imanga ínavele pepi na welu wanga Yusufu wanauhumiye atatake uvanchema Yakobo anepo kala.

⁶ Pachinu apala pávele na chihima cha Yakobo. Yávele malinga uhiku wa sasita ya muhi. Kwa kuva, Yesu ánihopela na mwanda, nkuikala nnyenje chihima.

⁷ Anepo nkuida mmahe yumo Nsamaliya unateka medi. Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Mbayele medi la kukumbila.”

⁸ Uhiku anewo vakuhundwa vake vápite kumanga unasùmà chakulya.

⁹ Henga ayula mmahe nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Wako Unnyahudi na nangu Nsamaliya! Òmbenguyuwa dachi medi na nangu ngùvele Nsamaliya?” Átangwele uchocho ing'anya Vasamaliya na Vayahudi vakáchikundanika.

¹⁰ Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Kuikavele umàlà inujo yahumya Nnungu, na nnani akuhaulîla kuva mbayeke medi la kukumbila, wako ukaninnyuwa nang'e, nanang'e akanikwing'a medi lahûmya umi.”

¹¹ Ayula mmahe nkuchidoni, “Nang'olo, wako ukee na mpowola, na chihima chìnilepa, dachi ùmbepata kwachi medi lahûmya umi?”

¹² Anakulwetu Yakobo nni atwing'île hwetu chihima achino, ata mwene Yakobo pamo na vana vake na vannyama vake vammalele vákumbila medi la chihima uchino. Dachi, wako ùlilambilila kuva nkulu kumpunda anakulwetu Yakobo?”

¹³ Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Kila munu akumbîla medi la chihima achino, àmbekuva na inyota kavila.

¹⁴ Henga munu woheyo ambekumbîla medi lanimbemwing'a nangu, akambekuva na inyota

kavila. Medi lanimbemwing'a nangu làmbekuva muchi chimbwimbwi chikulûla medi làhûmya umi ukee na ntululilo nkati mwake.”

¹⁵ Ayula mmahe nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Nang’olo, mbayeke nangu anelo medi uchinga nnaive na inyota kavila na wala nnaide kavila apano unateka medi.”

¹⁶ Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Hwena ukancheme ntwalo koka uide nawe apano.”

¹⁷ Ayula mmahe nkunnyang’ula Yesu kuchidoni, “Nangu nikee na ntwangu.” Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Ûyangw’ile saana, kuva ukee na ntwalo.

¹⁸ Kwa kuva, úlombwije na valume nnyano na aneyo uikalâna nawe vino akee ntwalo halali, anepo ùtangwele uhiu.”

¹⁹ Ayula mmahe nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Nang’olo, nangu ngwòna wako nni nabii.

²⁰ Anakuluvetu Vachisamaliya vânyuwa Nnangu nnichinga alino, henga mwenu Mmayahudi mùhaua kuva, pa Yelusalemu nni pachinu pakunnyuwila Nnangu.”

²¹ Yesu nkunnyang’ula kuchidoni, “Mama, ngukulupile, kùmbekuva na mahiku lamukambennyuwa Atata nnichinga alino wala kananga aneko ku Yelusalemu.

²² Mwenu Mmasamaliya, mukámmaite umunnyuwa, henga hwetu tuvayahudi tùnyuwa utummaite, kwa kuva upohi wa Nnangu ùmbekwida kupitila kwa Vayahudi.

²³ Henga mahiku làvenkwida, na hambi lànikamola, avala vamwabûdu Nnangu kwa uhiu, pavambemwabudu Atata kwa kulojwa

na Umumu Wanaswe na uhiu. Kwa kuva, Atata àvalebela vanu vamwabûdu namuna aneyo.

24 Nnungu nni imumu, na avala vamwabûdu vâlembelwa vamwabûdu kwa kulojwa na Umumu Wanaswe na uhiu.”

25 Ayula mmahe nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Nangu ñnimala kuva, àvenkwida Masiya, yani Kilisto.* Na pambekwida àmbetuhaulila kila chinu.”

26 Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Nangu ngu-lonjêla na wako, ‘Nangu nni Unene.’†”

27 Anepo vakuhundwa vake nkuuyananga, pavammwene Yesu walonjela na ayula mmahe nkukangana namene. Henga nanga munu anammujije kuva, “Ûlembela chamani kwanga aneyo mmahe?” au, “Mwadachi ùlonjela na ayu mmahe?”

28 Bahi ayula mmahe nkuleka nnengelo wake wa medi, nkuhwena kumanga na kuvahaulila vanu kuchidoni,

29 “Tuhweneng'ane mukannole munu anguhaulidîle nangu lammalele langútendîle! Dachi, ñnahululika kuva nang'e njo Kilisto?”

30 Bahi vanu va imanga aila nkuukananga, nkummwenela Yesu.

31 Uhiku uwowo vakuhundwa vake nkuva uvannyuwa Yesu uvachidoni, “Chonde Nkúhunda, ilya chakulya.”

* 4:25 Maeleso layâmba Masiya na Kilisto lola Yohana 1:41.

† 4:26 Kwa kutangola malove alano “Nangu nni Unene,” Yesu ànalitambulanga kwa kutumila lina lyanatumidile Nnungu kulitambulanga nchitabu cha Kuuka 3:14.

32 Henga Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu ngùvele na chakulya chimukamaite mwenu.”

33 Bahi vakuhundwa vake nkuva uvaujana kuchidoni, “Dachi, pàvele munu ampelekejîje chakulya?”

34 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Chakulya changu nni kulatenda àlalá lalalembela ayula angutumîle na kulamalila madengo lake.

35 Mwenu mùnijevelela kuhaula kuchidoni, ‘Ìsalidile chihi myedi ncheche ukamole nchela!’ Henga nangu nìnnnyaulila kuva, valolange ava vanu, vàvele muchi vilyo mmwelu, vilyo vilembelêwa vifunwe hambi.

36 Nkúfuna àpwechelela nshahala wake, na vilyo vyafuna nni vanu vaidanavo muumi ukee na ntululilo, uchinga ayula apânda na ayula afûna vammalele vahangalale pamo.

37 Kwa kuva, itangodi aino nni ihu kuva, ‘Munu yumo ànapanda na munu yunji ànafuna.’

38 Nangu nìntumile mwenu mukafune vilyo vimukatendedile madengo la kulima, vanji nni vatendîle madengo la kukamajanga, henga mwenu mùpita chihi mmadengo lavatendile avenu.”

39 Vasamaliya vohe va imanga aila nkunkulupila Yesu ing'anya ya malove lanatongwele ayula mmahe kuva, “Àninguhaulila lammalele langutendenge.”

40 Vasamaliya vánimmwenela Yesu nkunnyuwa aikale navo, nkwikala aneko kumanga maduva mavili.

⁴¹ Na vanu vohe namene váninkulupila Yesu ing'anya ya malove lake mwene.

⁴² Vanang'o nkunnyaaulila ayula mmahe kuchidoni, “Hambi tùnikulupila akee chihi ing'anya ya malove lako, henga hwetu tuvene tùnipilikana na kumala kuva muhiu ayu nni Mpohi wa vanu va pachilambo.”

Yesu ànnamya mwana wanga nkulu yumo

⁴³ Bada ya maduva mavili, Yesu nkuuka anepo nkuhwena chilambo cha ku Galilaya, chilambo chavelekwejije.

⁴⁴ Yesu mwene áhawile kuchidoni, “Nabii nanga paesimika nkaya yake.”

⁴⁵ Henga pakamwele ku Galilaya, vanu vohe va aneko, nkumpwechelela, ing'anya vanang'o vánilona lammalele lanatendile Yesu chipindi cha sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka aneko ku Yelusalemu, kwa kuva na vanang'o vávelenge ukokwo.

⁴⁶ Bahi Yesu pachipita nchilambo cha Galilaya, nkuhwika kavila muimanga ya Kana, pachinu panapindikulanyije medi kuva divayi. Na aneko ku Kapelinaumu kúvele na nkulu yumo wa ufalume wa Loma ánavele na mwana achiuula.

⁴⁷ Ayula nkulu papilikene kuva Yesu ànikamola aneko ku Galilaya kuhaloka ya kuchilambo cha ku Yudeya, nkummwenela nkunnyuwa ahwene ku Kapelinaumu akannamye mwanawe achiuula namene, kwa kuva ávele pepi na kuhwa.

⁴⁸ Yesu nkunnyaaulila ayula nkulu kuchidoni, “Mwenu mmanu mukànavyone vimaiho vya ma-

saibu na lakukanganya, mwiko nkambehulula kukulupila!”

⁴⁹ Ayula nkulu nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Nang’olo, nakuyuwa, tuhwene kukaya kabla mwanangu akànambikuhwa.”

⁵⁰ Yesu nkunnyaulila ayula nkulu kuchidoni, “Wako hwena chihi mwanalo mumi.” Ayula munu nkukulupila malove lavannyaulidile na Yesu, nkupindikuka uhwena ya kwavo.

⁵¹ Pánavele nndila wahwena ya kwavo, nkukojana na vatumishi vake, nkunnyaulila kuva, mwanawe mumi.

⁵² Anepo ayula nkulu nkuvauja disaa dyalamile mwanawe. Vanang’o nkunnyaulila kuchidoni, “Nang’e àlamile lido sasaba ya muhi.”

⁵³ Ayula nkulu nkuhimukila kuva, dívele disaa udila dyanannyaulidile Yesu kuva, “Mwanalo mumi.” Bahi nang’e pamo na vanu vammalele va nng’ande mwake nkunkulupila Yesu.

⁵⁴ Auno wávele mwanda wavili, Yesu kuhaloka ku Yudeya nkuhwena ku Galilaya, na kutenda chimaiho cha lisaibu.

5

Yesu ànnamya munu palitanda lya medi

¹ Bada ya anelo, Yesu nkuhwena ku Yelusalemu kusikukuu ya Vayahudi.

² Aneko ku Yelusalemu, pepi na nnango wa imanga uchêmwa, “Nnango wa Angandolo,” pávele na litanda lijoko lya medi lichêmwa kwa Chieblaniya “Betisata,” na litanda anelyo lívele na dimenu nnyano.

3-4 N'dimenu anedyo múvele na vagonjo vohe vachilalanga, vaputéle meho na vikwavi na vadi dimênge.*

5 Pachinu anepo pávele munu yumo achihuvanga kwa chipindi cha myaka salasini na nane.

6 Yesu pammwene ayula munu alêle apala na kumala kuva àlele apala kwa mahiku lohe, nkummuja kuchidoni, “Dachi, ùnalembele kulama?”

7 Ayula munu nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Nang'olo, nangu nikee na munu wa kunguinjija nnitanda palatibuliwa medi. Na kila pangulinga kwenda mmedi, munu yunji ànangulongolelela.”

8 Yesu nkunnyaulila ayula munu kuchidoni, “Imila, utwale chinanda chako, uhwene.”

9 Upala ayula munu nkulama, nkutwala chinanda chake, nkutandilika kuhwena. Na liduva anelyo lívele Liduva lya Kuyewelela.

10 Bahi Vayahudi nkunnyaulila ayula munu alamîjwe kuchidoni, “Nelo nni Liduva lya Kuyewelela, wako ukáluhusiwa kunyakula nkeka wako.”

11 Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Ayula munu angulamîje nni anguhaulidíle kuva, ‘Twala nkeka wako uhwene.’ ”

12 Vanang'o nkummuja kuchidoni, “Aneyo munu akuhaulidíle kuva, ‘Twala nkeka wako

* 5:3-4 Mmalemba matandi-matandi, malove la ntululilo la nsitali wa 3 na malove lammalele la nsitali wa 4, lakapali. Henga mmalemba lanji lakávele matandi-matandi làlembwije malove lahaùla kuva, “Vanu anevo válindilila medi latibuliwe. Kwa kuva, myanda yohe malaika ánakamola nnitanda anelyo watibulanya medi. Na n'gonjo woheyo áchiva ntandi kwenda nnitanda anelyo, medi palatibuliwa ánalama ugonjo wake.”

uhwene, nnani?”

¹³ Ayula munu nanga pannammaite munu anamîje, kwa kuva, Yesu ávele atividîle nnikuwa likulu lya vanu.

¹⁴ Anepo Yesu nkunkoja ayula munu alamîjwe avèlè nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu, nkun-nyaulila kuchidoni, “Lola, wako vino ùnilama. Bahi unauyile kavila kutenda masambi, uchinga lanakukoje la kuhakalanga namene kupunda alano.”

¹⁵ Ayula munu nkuhwena kwa vakulu va Vayahudi, nkuvahaulila kuva, Yesu nni annamîje.

¹⁶ Kwa kuva, Yesu ánnamije ayula munu Liduva lya Kuyewelega, bahi Vayahudi nkulindamuka kunkambyakambya Yesu.

¹⁷ Henga Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Atatangu àvele chihi nkukola madengo mpaka nelo, nanani uchocho mbènkukola madengo.”

¹⁸ Malove anelo lanatangwele Yesu lavatendile Vayahudi kukudungila namene kummwalala Yesu, akee chihi ing'anya ya kutenda lakáluhusiwa Nniduva lya Kuyewelega, ila na kwa kunchema Nnungu kuva Atatake, nang'e àlilinganyanga na Nnungu.

Mamulaka langa Yesu, Mwana wa Nnungu

¹⁹ Bahi Yesu nkuhweneha kuvahaulila Vayahudi kuchidoni, “Nangu ninnyaulilanga uhiu kuva, Mwana wa Nnungu akáhulula kutenda chitukutuku chohecho kwa ding'ano dyake mwene, henga àtenda chihi achila chamwona Atatake watenda. Ing'anya, achila chàchitenda Atatake nanang'e àchitenda uchila.

20 Kwa kuva, Atata ànantamwa Mwanawe, na àninnanguja kila chinu chachitênda mwene. Na achiannanguje mambo makulu kupunda alano uchinga mwenu mukangane.

21 Kwa kuva, malinga Atata chavafufula vanu vahwîle na kuveng'a umi, nni uchocho Mwanawe chaveng'a umi avala vávalembêla.

22 Atata akányukumu munu woheyo, henga hukumu yammalele ànkamujije Mwanawe,

23 uchinga vanu vammalele vamwesìmù Mwanawe, malinga chivamweshimu Atata. Na munu akámweshimu Mwanawe, akámweshimu na Atata antumîle.

24 Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, ayula apilikâna lilove lyangu na kunkulupila ayula angutumîle, ànipata umi ukee na ntululilo. Nang'e akambehukumíwa asabu, kwa kuva, ìmbekuva ànihama mukuhwa, nkwenda muumi.

25 Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, pàmbekuva na uhiku, na uhiku anewo ùnikamola, vanu vahwîle uvambelipilikana lidi lya Mwana wa Nnungu, na vanu vambelipilikâna, vàmbekuva vumi.

26 Malinga Atata chavele na umi nkati mwake, nni uchocho chantendile Mwanawe kuva chitandikilo cha umi.

27 Na àmpele mamulaka la kuhukumu, ing'anya nang'e nni Mwana wanga Munu.

28 Mwenu munakangane malove anelo, ing'anya pàmbekuva na liduva, vanu vammalele vahwîle livambelipilikana lidi lyake,

29 na vanang'o vàmbehuma mmisati yavo. Avala vatendîle lambone vàmbeufuka na kupata umi, henga avala vatendîle lahakalenge vàmbeufuka

uchinga vahukumiwe asabu.”

Ushahidi unnyâmba Yesu

³⁰ “Nangu nikáhulula kutenda chinu chohecho kwa ding'ano dyangu nimwene. Nangu ngùhukumu chihi malinga chingupilikana kuhaloka kwa Atata, na hukumu yangu ni ya haki, kwa kuva nangu nikákudungila chihi kutenda chingulembela nangu nimwene, henga kutenda chalembela ayula angutumîle.

³¹ Nangu nikàlishuhudila nimwene, ushahidi anewo ukambekubaliwa kuva wa uhiu.

³² Henga pâvele na munu yunji angushuhudîla nangu, na aneyo nni Yohana, na nangu nnimala kuva ushahidi wake kwamba nangu ni wauhiu.

³³ Mwenu mwavatumile vanu kwa Yohana Nkúbatisa, nang'e nkuushuhudila chihi uhiu kungwamba nangu.

³⁴ Nangu nikálingila ushahidi wa vanu, henga ngùtangola malove alano uchinga mupate kupohwa.

³⁵ Yohana ávele muchi chibatali chichiyaka na kulangaja, na mwenu múnitandola kuuhangalalila nng'anje wake kwa chipindi.

³⁶ Henga nangu ngùvele na ushahidi nkulu namene kupunda aula wahumije Yohana Nkúbatisa. Kwa kuva, mambo langútèndà vino njo lánguhaulidìlè Atata nilatende, nalanang'o nni langushuhudîla na kulanguja kuva nang'e àningutuma.

³⁷ Atata angutumîle nanang'e uchocho ànangushuhudila. Mwenu mukanawahi kupilikana lidi lyake wala kumwona chavele.

³⁸ Na malove lake lakáikala mmitima mwenu, kwa kuva nanga pamungukulupila nangu wangutumile.

³⁹ Mwenu mùloleha Malemba Lanaswe umutenda kuva nkati mwake mumbepata umi ukee na ntululilo. Malemba anelo njo lángushuhudilà nangu,

⁴⁰ henga mwenu nkátamwanga kwida kwang'une uchinga mupate umi.

⁴¹ Nangu níákudungidile kupata imbili kuhaloka kwa vanu.

⁴² Nangu ñnimmala kuva mwenu nanga pamuntamwa Nnungu.

⁴³ Lola! Nangu ñniida kwa mamulaka la Atatangu, henga nkángupwecheledile, ila munu yunji akáida kwa mamulaka lake mwene, mwenu muchimumpwechele.†

⁴⁴ Bahi ikáva mwenu mùtaha kupwechela imbili kuhaloka kwenu mmene na akee kuhaloka kwanga Nnungu wa weka, hambí mùmbehulula dachi kukulupila?

⁴⁵ Mwenu munatende kuva nangu nimbensitaki kwa Atatangu. Ambensitâki mwenu nni Musa umunnolela kuva àmbekuwa m'bali wenu.

⁴⁶ Mukàchinkulupila Musa, nkaningukulupila na nangu mwalehu, kwa kuva Musa ánilemba habali dinguyâmba nangu.

⁴⁷ Henga ikáva nanga pamulakulupila àlálá lalémbîle Musa, mùmbehulula dachi kukulupila malove lángutangòlà?"

6

† 5:43 Maeleso layâmba lina, lola Yohana 1:12.

*Yesu àveng'a chakulya vanu alufu nnyano
(Matayo 14:13-21, Mako 6:30-44, Luka 9:10-17)*

¹ Bada ya anelo, Yesu nkuyamboka Litanda lya Galilaya, yani Litanda lya Tibeliya.

² Likuwa likulu lya vanu nkumpapata Yesu, ing'anya vanu anevo váviwene vimaiho vya mashaibu vyachivitenda kwa kuvalamya vagonjo.

³ Yesu nkukwela nnichinga, nkuikala aneko pamo na vakuhundwa vake.

⁴ Na Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka* ívele pepi kukamola.

⁵ Bahi Yesu palolite na kulyona likuwa likulu lya vanu ulihaloka, nkummuja Filipino kuchidoni, “Tukasume kwachi mikate uchinga ava vanu valye?”

⁶ Yesu átangwele uchocho wanninga chihi Filipino, kwa kuva mwene ánimala lyambelitenda.

⁷ Filipino nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Ata kututumila dihela malinga dya nshahala wa malipo la maduva myambili kusuma mikate, ikambeoneleja kananga kumupa kila munu chipande chijoko!”

⁸ Nkúhundwa yumo wa Yesu uvannchema Anduleya, nnung'une Simoni uvanchema Petulo, nkunnyaulila Yesu kuchidoni,

⁹ “Apano pàvele kijana yumo avêle na mikate nnyano ya shayili† na dihomba dimbili. Dachì, vitukutuku avino vimbetoleja chani kwa vanu vohe malinga ava?”

* **6:4** Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13. † **6:9** Shayili ni dimbeyu dilandâna na utani, na nkate ukatapajijwe na shayili nanga pauchigalika.

10 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Vahaulile vanu vaikalange pahi.” Pachinu anepo pávele na wahi wohe, bahi vanu nkuikalanga, na isabu ya valume weka vánavele anepo yávele malinga alufu nnyano.

11 Yesu nkuitwala aila mikate, nkunshukulu Nnungu na kuvayavanyija vanu vammalele vanaikalenge apala, na dihomba na dinang’o nkutenda uchocho. Na kila munu nkùpata malinga chanalembedile.

12 Vammalele pavasibile, Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Lokotanga vibeduli vyammalele viisalidîle vya mikate, uchinga vitumike kavila.”

13 Bahi vakuhundwa nkulokotanya maisalilo la vibeduli vya mikate, nkwombaja makalala kumi na mbili.

14 Vanu pavachiwene achila chimaiho cha lisaibu chatendile Yesu, nkuchidoni, “Muhiu ayu munu nni ayula nabii utuchinnolela kwida pachilambo.”

15 Yesu pamaite kuva vámbeida unantwala kwa dimongo uchinga vankan’juhe kuva nfalume, nang’e nkuuka nkuhwena kavila kulichinga weka.

Yesu àonga muha medi

(Matayo 14:22-33, Mako 6:45-52)

16 Pachikamwele chinalyulo, vakuhundwa va Yesu nkuhelelekelala ya kulitanda.

17 Nkukwelanga muingalava, nkutandilika kuyomboka litanda kuhwena kuimanga ya Kapelin-aumu. Chipindi anecho lupi lúvele lwendilè, na Yesu ávele bado akànambivakoja.

18 Lipungo likulu nkutandilika kupunga namene na litanda nkutibuka mawimbi.

19 Bahi pavapite mwanda wa kilometa malinga nnyano au sita, nkumwona Yesu avèlè pepi na ingalava, waonga muha medi, vakuhundwa vake nkuyopa namene.

20 Henga Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Ni nangu, munayope!”

21 Bahi vakuhundwa vake kwa kuhangalala, nkumpwechelela Yesu muingalava, upala ingalava nkuhwika kunnyangi, pachinu pavachihwena.

Vanu vântaha Yesu

22 Ulyamba wake, likuwa lya vanu vanaisalidile m'bali wavili wa litanda, vânikameka kuva pachinu anepo ipwawije chihi ingalava imo bahi. Na vânimala kuva Yesu akanainjidile muingalava aila pamo na vakuhundwa vake, ila vakuhundwa vake vâpiteme chihi vanang'o weka.

23 Na dingalava dinji nkukamola kuhaloka kuimanga ya Tibeliya, nkuhwika pachinu apala pavanalile vanu aila mikate, bada ya Nang'olo Yesu kunshukulu Nnungu.

24 Bahi avala vanu pavamaite kuva Yesu na vakuhundwa vake vakapali pachinu apala, nkukwelanga n'dingalava dyavo nkuhwena kuimanga ya Kapelinaumu unantaha Yesu.

Yesu njo nkate úvatèndà vanu vâàve na umi

25 Avala vanu pavankojije Yesu ng'ambo ya vili ya litanda, nkummuja kuchidoni, “Nkúhunda, wako úkamwele chakani apano?”

26 Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nĩnyaulilanga uhiu kuva, mwenu mũngutaha nangu ing'anya ya aila mikate imunalile na kusiba, henga akee ing'anya ya kwelewa mana ya avila vimaiho vya masaibu vingunatendile.

27 Munatumbamile kupata chakulya chondongeka, ila tumbamila kupata chakulya chikóndongeka na chiĩda na umi ukee na ntululilo. Na Mwana wa Munu njo ambemwĩng'a mwenu chakulya anecho, kwa kuva nang'e njo walimaihijije Atata Nnungu.”

28 Vanang'o nkummuja kuchidoni, “Hwetu tutende dachi uchinga tukole madengo lalalembela Nnungu?”

29 Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Madengo lalalembela Nnungu mulatende nni alano, munkulupile chihi ayula wantumile.”

30 Avala vanu nkummuja Yesu kuchidoni, “Dachi, wako ùmbelanguja chimaiho ntwani cha lisaibu, uchinga tuchone na tupate kukukulupila? Dachi, ùmbetenda chinu ntwani?”

31 Aneko kulilanga akuluvetu vólile chakulya chichêmwa ‘Mana,’ chakulya chilandêne na nkate, malinga chiilembwije Mmalemba Lanaswe kuva, ‘Ávalisije nkate uhalêke kulihunde.’ ”

32 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu nĩnyaulilanga uhiu kuva, Musa nanga panampele mwenu nkate uhalôka kulihunde, henga Atatangu nni amwĩng'a mwenu nkate uhiu uhalôka kulihunde.

33 Kwa kuva, nkate wauhumya Nnungu nni ayula asulupûka kuhaloka kulihunde, na nni avêng'a vanu va pachilambo umi.”

34 Avala vanu nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Nang'olo, hwetu tûnakuyuwa utwing'e nkate anewo maduva lammalele.”

35 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu njo nkate wene uvatênda vanu vâàve na umi. Aîda kwang'une akambekuva na indala mwiko, na angukulupîla nangu akambekuva na inyota mwiko.

36 Henga nangu naninnyaaulilanga mwenu kuva, ikànavà mûningwona, wala nanga pamungukulupila.

37 Vanu vammalele vâning'à Atata vâmbeida kwang'une, na ayula aîda kwang'une mwiko nikambemminganga.

38 Kwa kuva, nangu ñnisulupuka kuhaloka kuli-hunde uchinga ngutende àlâlâ lalalembela ayula angutumîle, akee unatenda langûlembèlà nangu nimwene.

39 Lalalembela ngulatende ayula angutumîle nni alano, avala vanu vângupèlè nnannyahe kananga yumo, henga nivafufule vammalele nniduva lya ntululilo wa chilambo.

40 Kwa kuva, chalembela Atatangu nni achino, kila munu ambemwôna Mwana wa Nnungu na kukulupila ààve na umi ukee na ntululilo, na nangu nguchininfufule munu aneyo nniduva lya ntululilo wa chilambo.”

41 Bahi Vayahudi pavapilikene uchocho nku-tandilika kuhinginika ing'anya Yesu áhawile kuva, “Nangu njo nkate usulupwîke kuhaloka kuli-hunde.”

42 Vanang'o nkuva uvatangola kuchidoni, “Kwani ayu tenda Yesu mwana wa Yusufu? Atatake na anyokwe hwetu tûnivamala! Vino

nang'e àhulula dachi kuhaula kuva, 'Ñnisulupuka kuhaloka kulihunde?' ”

⁴³ Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Lekanga kuhinginikilanila mmene kwa mmene.

⁴⁴ Nanga munu àhulula kwida kwang'une akanachemwe na Atatangu angutumîle, na nangu nguchininfufule munu aneyo liduva lya ntululilo wa chilambo.

⁴⁵ Mmalemba la manabii ìlembwije kuva, 'Vanu vammalele vàmbehundwa na Nnungu.' Kila munu ampilikâna Atatangu na kulihunda kuhaloka kwanga nang'e, aneyo àida kwang'une.

⁴⁶ Aino ikee na mana kuva ànipwawa munu awahîte kumwona Atata, ikà nave chihi nangu nguhalêke kwa Nnungu, nangu njo nimmwêne Atata.

⁴⁷ Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, munu woheyo akulupîla àpata umi ukee na ntululilo.

⁴⁸ Nangu njo nkate uvatênda vanu vâave na umi.

⁴⁹ Aneko kulilanga anakuluvenu vânyila nkate‡ uhalêke kulihunde, henga vânihwa.

⁵⁰ Henga nangu njo nkate usulupûka kuhaloka kulihunde, uchinga munu woheyo ambeûlya anahwe.

⁵¹ Nangu njo nkate uvatênda vanu vâave na umi, nkate usulupwîke kuhaloka kulihunde. Munu woheyo akàulya nkate auno, àmbekuva na umi ukee na ntululilo. Na nkate auno ni mmili wangu, unimbeuhumya kwajili ya vanu va pachilambo uchinga vapate umi.”

‡ **6:49** Apano Yohana àlembile Mana, na aneyo mana yalandene na nkate, njo mana Yesu àlilonjeledile mwene kuva nang'e nni nkate usulupwîke kuhaloka kulihunde.

52 Bahi Vayahudi pavapilikene uchocho nku-tandilika kutahukana vene kwa vene uvachidoni, “Munu ayu àmbehulula dachi kutwing'a mmili wake tuulye?”

53 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu nìnnyaulilanga uhiu kuva, mwenu nkanaulye mmili wanga Mwana wa Munu na kukumbila myadi yake, bahi nkambekuva na umi nkati mwenu.

54 Na munu woheyo aûlya mmili wangu na kukumbila myadi yangu, ààva na umi ukee na ntululilo, na nangu nguchininfufule munu aneyo nniduva lya ntululilo wa chilambo.

55 Kwa kuva, mmili wangu nni chakulya cha uhiu, na myadi yangu nni chikumbilo cha uhiu.

56 Munu woheyo aûlya mmili wangu na kukumbila myadi yangu, aneyo ànakumilana na nangu na nangu nakumilana na aneyo munu.

57 Malinga Atata angutumîle chavele na umi, na nangu ngùva na umi ing'anya yanga nang'e, uchocho munu woheyo angûlya nangu àmbekuva na umi ing'anya yang'une.

58 Bahi auno nni nkate usulupwîke kuhaloka kulihunde, henga ukee muchi chakulya chichêmwa ‘Mana’ inasulupwike kuhaloka kulihunde, ivachilya anakuluvenu akula kulilanga. Pamo na kulya Mana aneyo, vammalele vânihwanga, henga munu ambeûlya nkate auno àmbekuva na umi ukee na ntululilo.”

59 Yesu átangwele malove anelo pânavele nkùhunda muing'ande ya kunnyuwila Nnungu, aneko ku Kapelinaumu.

Malove lavêle na umi ukee na ntululilo

60 Bahi vanu vohe muavala vakuhundwa vake pavapilikene uchocho, nkuhula kuchidoni, “Malove ala lánikamajanga! Munu ntwani ambehulûla kulapwechela?”

61 Yesu nkumala kuva vakuhundwa vake vânahinginika ing'anya ya malove anelo, nkuvauja kuchidoni, “Dachi, malove alano lánanchima?”

62 Bahi ìmbekuva dachi pamumbemwona Mwana wa Munu wakwela kavila kulihunde, pachinu panavele mwanda ntandi?

63 Umumu Wanaswe nni avêng'a vanu umi, vanu nanga pavahulula kutenda uchocho. Na malove laninnyaulidile mwenu nni la Umumu Wanaswe, na lèvele na umi.

64 Henga pàvele vanu vanji mmwenu vakákulupila.” Na Yesu átangwele uchocho kwa kuva ánivamala chítandilikè vanu avala vakambenkulupila na ayula ambentengelêka.

65 Yesu nkuhwenaha kuvahaulila kuchidoni, “Njo mana nangu nínnyaulidile kuva, nanga munu àhulula kwida kwang'une bila kuhululihwa na Atatangu.”

66 Ing'anya ya malove anelo, vanu vohe vachinkulupila nkunnekanga, na nanga pavanannondwele kavila Yesu.

67 Anepo Yesu nkuvauja avala vakuhundwa kumi na mbili kuchidoni, “Dachi, na mwenu uchocho ñnembeukananga?”

68 Petulo nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Nang'olo, hwetu tùmbehwena kwakinani? Wako nni uvêle na malove lavêng'a vanu umi ukee na ntululilo.

69 Hwetu tùnimala na kukulupila kuva wako nni ayula Wanaswe ahalêke kwa Nnungu.”

70 Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Dachi, nangu nikee nintandwêle mwenu kumi na mbili? Henga yumo mmwenu àlojwa na Ibilisi!”

71 Yesu átangwele malove anelo wamwamba Yuda mwana wanga Simoni Isikaliote, kwa kuva nang'e nni ambientengelêka ikànavá ávele yumo wa avala kumi na mbili.

7

Yesu na anung'unuvake

1 Bada ya anelo, Yesu nkupita waonga nchilambo cha ku Galilaya. Akanatamwije kwonga chilambo cha ku Yudeya, ing'anya vakulu va Vayahudi vákudungidile kummwalala.

2 Bahi Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa, Sikukuu ya Migongwe, yávele pepi kukamola,

3 bahi anung'unuvake Yesu nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Uka apano uhwene ya ku Yudeya, uchinga vakuhundwa vako vakalone lutenda.

4 Munu alembêla amaikane, akátenda vitukutuku vyake kwa sili. Bahi ikàva ùtenda vitukutuku avi, bahi lilanguje kwa vanu va pachilambo.”

5 Ata anung'unuvake Yesu navanang'o nanga pavanankulupidile.

6 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Uhiku wangu ulembelêwa, ukánambikamola. Henga kwenu mwenu kila uhiku ùnafala.

7 Vanu va pachilambo vakáhulula kummenga mwenu, henga vânguvenga nangu ing'anya nangu nashuhudila kuva, lavatendanga lànihakalanga.

8 Mwenu hweneng'ana kusikukuu aneyo. Henga nangu nikambekwida kusikukuu

aneyo, kwa kuva uhiku ukatapêle kwang'une ukánambikamola.”

⁹ Yesu patangwele malove anelo, nkuisalila chihi nchilambo uchila cha ku Galilaya.

Yesu àhwena ku Yelusalemu ku Sikukuu ya Migongwe

¹⁰ Anung'unuvake pavaukile uhwena ya kusikukuu, Yesu nanang'e nkuhwena, henga ápite chihi kwa sili bila kulilanguja kwa vanu.

¹¹ Aneko kusikukuu, vakulu va Vayahudi nkuba uvantaha Yesu akuno uvaujana kuchidoni, “Kwani ayu munu àvele kwachi?”

¹² Mmakuwa àlalá la vanu múvele na manyinyi lachinnyamba Yesu. Vanu vanji váhaua kuchidoni, “Yesu nni munu wambone.” Na vanu vanji váhaua kuva, “Yesu akávele munu wambone! Nang'e àvalambila chihi vanu.”

¹³ Henga nanga munu analingile kutangola habali dyanga Yesu palangele, kwa kuva vávayopa vakulu va Vayahudi.

¹⁴ Bahi paihwikile ching'ati sikukuu, Yesu nkuinjila nnuwani lwa Ing'ande yanga Nnungu nkutandilika kuhunda.

¹⁵ Anepo Vayahudi pavapilikene mahundo lake, nkukangana namene uvachidoni, “Munu ayu àipete dachi elimu malinga ayi akuno akasomilè?”

¹⁶ Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Mahundo lánguhûnda nangu lakávele langu, ila ni la ayula angutumîle.

¹⁷ Munu woheyo akàlembela kutenda lalalem-bela Nnungu, achiamale kuva mahundo langu

làhaleke kwanga Nnungu, au ngùtangola chihi kwa ding'ano dyangu nimwene.

¹⁸ Munu atangôla chihi kwa ding'ano dyake mwene, aneyo àtaha chihi imbili yake mwene. Henga munu ayula atâha imbili ya ayula antumîle, aneyo nni wa kukulupika, na wala nanga palambila.

¹⁹ Dachi, Musa akanampele mwenu Sheliya? Henga wala nanga munu yumo mmwenu aikamûla Sheliya aneyo. Ing'anya ntwani mùlebela munguwalale?”

²⁰ Bahi avala vanu nkunyang'ula kuchidoni, “Wako ùvele na nanndenga! Nnani akudungidîle ukuwalala?”

²¹ Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu ngútendile lisaibu limo, na mwenu mmammalele mmenkuhemwa.

²² Mwenu mùvayalula vanu ata Liduva lya Kuyewelega ing'anya Musa ámpela mwenu amuli ya kuyalula. Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, amuli aneyo ikanahaleke kwanga Musa, ila íhaleke kwa anakuluvunu.

²³ Bahi ikàva mùnahulula kunnyalula munu Liduva lya Kuyewelega uchinga Sheliya yanga Musa inalumulwe, mwadachi munguvisija nangu ing'anya ya kunnanya munu Liduva lya Kuyewelega?

²⁴ Lekanga kuhukumu kwa kupamipamila, henga ìlebelewa muhukumu kwa haki.”

*Dachi, Yesu njo Kilisto?**

* **7:24** Maeleso layâmba Kilisto, lola Yohana 1:41.

25 Bahi vanu vanji va ku Yelusalemu nkuhaua kuchidoni, “Dachi, ayu munu akee uvantaha uchinga vammwalale?”

26 Hambi lola, àtangola chihi palikuwa lya vanu na wala nanga munu annyaulîla lilove lyohe-lyo! Dachi, ìnahululika kuva vakulu navanang'o vànimala kuva, muhiu ayuno njo Kilisto?

27 Henga kwahaloka ayu munu hwetu tûnikumala. Na Kilisto pambeida nanga munu ambemâla pachinu páhalèkè!”

28 Bahi Yesu pánavele nnuwani lwa Ing'ande yanga Nnungu wahunda, nkunonoha lidi nkuhaua kuchidoni, “Mwenu mùningumala, na kunguhaleke mùnikumala! Nangu nikaidile kwa mamulaka langu nimwene, henga ayula angutumîle nni wauhiu, na mwenu nanga pamummaite.

29 Henga nangu ñnimmala, kwa kuva ngùhaleke kwanga nang'e, nanang'e nni angutumîle nangu.”

30 Anepo vanu nkulembela vankamule Yesu, henga nanga munu analingile kunkamula, kwa kuva uhiku wake wa kukamulwa wávele ukànambikamola.

31 Vanu vohe nnikuwa lya vanu vánavele apala, nkunkulupila Yesu, nkuva uvahaua kuchidoni, “Pámbeidà Kilisto tuchitummale, kwa kuva àmbetenda masaibu lohe. Na ayu munu àtenda masaibu lohe, bahi ìnahululika kuva ayu njo Kilisto.”

32 Mafalisayo nkupilikana malove lavachitan-gola vanu kumwamba Yesu. Bahi makuhani vakulu na Mafalisayo nkuvatuma valinzi vakankamule Yesu.

³³ Yesu nkuhaua kuchidoni, “Nangu nimbekuwa pamo na mwenu kwa mahiku kadiki, koka nguhwene kwanga ayula angutumîle.

³⁴ Mùmbengutaha, henga nkambengwona, kwa kuva pachinu panimbekuwa mwenu nkambehulula kuhwika.”

³⁵ Vakulu va Vayahudi nkutandilika kuujana vene kwa vene, uvachidoni, “Ayu munu àmbehwena kwachi kutukambehulula kumwona? Dachi, àmbehwena kwa Vayahudi vamwadilikène mmilambo vya vanu vakávele Vayahudi, akavahunde vanu vakávele Vayahudi?”

³⁶ Àvele na mana ntwani páhaùlà kuva, ‘Mùmbengutaha, henga nanga pamumbengwona, na pachinu panimbekuwa nangu, mwenu nanga pamumbehulula kuhwika?’ ”

³⁷ Liduva lya ntululilo lya sikukuu aneyo, liduva lîva likulu namene musikukuu aneyo, Yesu nkuimila nkunonoha lidi wachidoni, “Munu woheyo avêle na inyota aide kwang'une akumbile.

³⁸ Malinga Malemba Lanaswe chilahaua kuva, munu woheyo angukulupîla nangu, myuto ya medi lavêng'a vanu umi dîmbekulula kuhaloka muntima mwake!”

³⁹ Yesu átangwele malove anelo wamwamba Umumu Wanaswe kuva, avala vankulupidîle nang'e vachivampwechelele. Mahiku anelo, Umumu Wanaswe ávele akànambikamola, kwa kuva Yesu ávele akànambikwinjila muukulu wake.

⁴⁰ Vanu vanji nnikuwa alila pavapilikene malove anelo nkuhaua kuchidoni, “Muhiu, ayuno munu nni nabii achilolêwa kwida!”

⁴¹ Vanu vanji nkuhaua kuchidoni, “Ayuno nni Kilisto!” Henga vanu vanji nkuhaua kuchidoni, “Nanga, ìmbehululika dachi Kilisto ahaloke ku Galilaya?”

⁴² Dachi, Malemba Lanaswe lakáhawile kuva, Kilisto àmbevele kwa muudukulu wa Nfalume Daudi, muimanga ya Beselehemu, imanga yavelekwejije Daudi?”

⁴³ Bahi vanu vánavele apala palikuwa nkutandilika kuyavanyika ing'anya ya Yesu.

⁴⁴ Vanu vanji nkulembela vankamule Yesu, henga nanga analingile kunkamula.

Vakulu va Vayahudi vakánkulupila Yesu

⁴⁵ Bahi avala valinzi pavauyang'ene, makuhani vakulu na Mafalisayo, nkuvauja kuchidoni, “Ing'anya ntwani mukáidinawe?”

⁴⁶ Valinzi nkuyang'ula kuchidoni, “Hwetu tukánambimwona munu atangôla muchi chatangola ayula munu!”

⁴⁷ Bahi Mafalisayo nkuvauja kuchidoni, “Dachi, na mwenu uchocho mùnikumbika?”

⁴⁸ Dachi, alida muvakulu vetu au Mmafalisayo ankulupidile nang'e?

⁴⁹ Henga likuwa alino lya vanu vakaimaîte Sheliya ya Musa vànìlaniwa na Nnungu!”

⁵⁰ Nfalisayo yumo uvanchema Nikodemo, anammwenedile Yesu nachilo, nkuvahaulila kuchidoni,

⁵¹ “Dachi, Sheliya yetu ìnatuluhusu kunnyukumu munu kabla tukánambimpilikanila hoti na kumala chatendile?”

⁵² Vanang'o nkunyang'ula kuchidoni, “Dachi, na wako uchocho ùhaleke ku Galilaya? Bahi

hwena ukatahe Mmalemba Lanaswe, uchiulole kuva nabii akambhaloka ku Galilaya!”

⁵³ Bahi nkuukananga, kila munu nkuhwena kukaya kwake.

8

*Mmahe uvankamwile ugoni**

¹ Yesu nkuhwena ku Lichinga Iya Miseituni.

² Bahi liduva lipapete, ulyamba na mambumbu Yesu nkuhwena kavila nnuwani Iwa Ing'ande yanga Nnugu. Vanu vammalele nkummwanela, nang'e nkuikala, nkutandilika kuvahunda.

³ Vakúhunda Sheliya yanga Musa na Mafalisayo, nkumpelekejija Yesu mmahe yumo uvankamwile ugoni, nkumwimija muyo mwa vanu vammalele.

⁴ Bahi nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Nkúhunda, ayuno mmahe vankamwile ugoni.

⁵ Mu Sheliya yetu, Musa ánituumulisa kuva, nkongwe malinga ayu apanywe mayanga, mpaka ahwe. Hambi wako wamba dachi?”

⁶ Avala vanu vátangwele malove anelo uvan-ninga chihi Yesu, uchinga vapate ing'anya ya kun-sitaki. Henga Yesu nkutepa na kulemba muulongo kwa chala chake.

⁷ Pavahalijije kummuja, Yesu nkuhinamuka, nkuvahaulila kuchidoni, “Munu woheyo akávele na sambu nnikuwa lyenu, bahi ààve ntandi kun-nyelangila mmahe ayu liyanga.”

⁸ Anepo Yesu nkutepa kavila nkuva walemba muulongo.

* **8:** Mmalemba la kala namene, misitali ya 7:53-8:11 ikapali.

⁹ Pavapilikene malove anelo, vanu vammalele nkutandilika kuukananga yumo-yumo, na vasele nni vánavele vatandi kuukananga. Vammalele nkuukananga nkuisalila chihi Yesu na ayula mmahe anaimidîle muyo mwake.

¹⁰ Yesu painamwike nkummuja ayula mmahe kuchidoni, “Vanu vanaimilenge apa vavelenge kwachi? Dachì, nanga munu ahawîle kuva ùlembelèwa uhwe?”

¹¹ Ayula mmahe nkuyang'ula kuchidoni, “Wala nanga munu, Nang'olo!” Bahi Yesu nkunnyaaulila ayula mmahe kuchidoni, “Na nangu uchocho nikákuhukumu. Wako hwena chihi, henga unauyile kavila kutenda sambì.”

Yesu njo nng'anje wa chilambo

¹² Yesu nkuvahaulila kavila vanu kuchidoni, “Nangu nni Unene† nguhûmya nng'anje kwa vanu va pachilambo. Ambengupapâta nangu akambekwonga nnupi, ila àmbekuva na nng'anje uhûmya umi.”

¹³ Bahi Mafalisayo nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Ushahidi wako ukákulupilwa kuva wa uhiu, kwa kuva wako ulishuhudila chihi umwene.”

¹⁴ Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Ata kungulishuhudila nimwene, henga ushahidi wangu nni wauhiu, kwa kuva, nangu ñnipamala pachinu panguhaleke na panguhwena. Henga mwenu mukámaite pachinu panguhaleke wala panguhwena.

¹⁵ Mwenu mûhukumu chihi kwa ding'ano dya chimunu, henga nangu nanga paninnyukumu munu.

† **8:12** Maeleso layâmba Nangu nni Unene, lola Yohana 4:26.

16 Ata nikàhukumu, hukumu yangu ni ya uhiu, kwa kuva, nangu nikáhukumu weka, ila Atata angutumîle àvele pamo na nangu.

17 Na mu Sheliya yenu ìnilembwa kuva, ushahidi wa vanu vavili ùnakulupilwa kuva nni wa uhiu.

18 Nangu ngùlishuhudila nimwene, na Atata angutumîle nanang'e uchocho ànangushuhudila.”

19 Bahi vanang'o nkummuja kuchidoni, “Atatako wako àvele kwachi?” Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Mwenu nanga pamungumaite nangu, na wala nanga pamummaite Atatangu. Henga kuikavele umungumala nangu, bahi mukanimmala na Atatangu.”

20 Yesu átangwele malove anelo pachihunda nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu pepi na pachinu palavele masanduku la sadaka. Na wala nanga munu anahulwile kunkamula, ing'anya uhiku wake wa kukamulwa wávele bado ukànambikamola.

Kunguhwena nangu mwenu nkáhulula kuhwika

21 Bahi Yesu nkuvahaulila kavila kuchidoni, “Nangu mbènkuhwena, na mwenu mùmbengutaha, henga mwenu mùmbekuhwa ing'anya ya masambi lenu. Na kunguhwena nangu, mwenu mukáhulula kuhwika.”

22 Bahi vakulu va Vayahudi pavapilikene malove anelo nkuchidoni, “Patangola kuva, ‘Kunguhwena nangu mwenu mukáhulula kuhwika.’ Dachi, àlembela aliwalale mwene?”

23 Bahi Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Mwenu mùhaleke upano pahi, henga nangu ngùhaleke muha. Mwenu ni mmanu mmapachilambo

achino, henga nangu nikávele wa pachilambo achino.

²⁴ Njo mana nínnyaulidile kuva, mùmbekuhwa ing'anya ya masambi lenu. Na ikàva nanga pamumbekulupila kuva, 'Nangu nni Unene,'[‡] muhiu mùmbekuhwa ing'anya ya masambi lenu."

²⁵ Bahi vanang'o nkummuja kuchidoni, "Kwani wako nnani?" Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, "Nangu njo ayula uninannyaulidile kutandiki patandi.

²⁶ Nangu ngùvele na malove lohe la kutangola kumwamba mwenu na la kunnyukumu mwenu. Henga ayula angutumîle nangu nni wauhiu, na nangu nìvahaulila vanu va pachilambo àlalá langupilikene kuhaloka kwanga nang'e."

²⁷ Henga avala vanu wala nanga pavanaelewije kuva Yesu àtangonavo kumwamba Atatake wa kuli-hunde.

²⁸ Bahi Yesu nkuvahaulila kuchidoni, "Pamumbennyanyula Mwana wa Munu muha munsalaba, anepo njo pamumbemala kuva, 'Nangu nni Unene,'[§] na nni pamumbemala kuva, nanga chinu chingútênda kwa ding'ano dyangu nimwene, ila ngùtangola chihi àlalá langúhundile Atata.

²⁹ Na ayula angutumîle àvele pamo na nangu, wala akángulekile weka, ing'anya maduva lam-malele ngùtenda lankatapalíla."

³⁰ Bahi pachitangola malove anelo, vanu vohe váninkulupila.

[‡] **8:24** Kwa kutangola malove alano "Nangu nni Unene," Yesu ànalitambulanga kwa kutumila lina lyanatumidile Nnungu kulitambulanga nchitabu cha Kuuka 3:14. [§] **8:28** Maeleso layâmba Nangu nni Unene, lola Yohana 4:26.

Vana vanga Nanchindenga

31 Bahi Yesu nkuvahaulila avala Vayahudi vankulupidile kuchidoni, “Mwenu mukalakamula mahundo langu, muhiu mumbekuva mmakuhundwa vangu.

32 Anepo njo pamumbeumala uhiu, na anewo uhiu umbentenda mukombolewe.”

33 Bahi avala vanu nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Hwetu nni tuvanu tũvá lukolo lwanga Iblahimu, na tukánambikuva tuvatumwa tũvá munu woheyo. Hambi wako ũvele na mana ntwani pauhula kuva, tuchitukombolewe?”

34 Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nĩnyaulilanga uhiu kuva, kila munu atũnda sambi ni ntumwa wa sambi.

35 Ntumwa nanga pavalangiwa kuva mwanafamilya maduva lammalele, henga mwana anavalangiwa kuva mwanafamilya maduva lammalele.

36 Mwana wa Nnungu akankombola mwenu, bahi muchimukombolewe mwalehu.

37 Nangu nĩnimala kuva, mwenu ni mmanu mma lukolo lwa Iblahimu. Henga mukudungila munguwalale ing'anya mwenu nkálatamwanga mahundo langu laikale mmitima yenu.

38 Nangu ngũlatangola chihi alalá lanilawene kwa Atatangu, henga mwenu mũlatenda alalá lamulapilikene kwa atatawenu.”

39 Bahi avala vanu nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Hwetu nni tuvanu tũvá lukolo lwanga Iblahimu.” Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Mwenu mukachiva mmanu mma lukolo lwanga

Iblahimu, mukanilatenda àlalá lachilatenda Iblahimu.

⁴⁰ Hambu nangu nìnyaulidile uhiu unguupilikene kwa Nnungu, pamo na anelo mwenu mùkudungila mumbwalale. Henga Iblahimu nanga panatendile uchocho!

⁴¹ Mwenu mùlatenda àlalá lalatenda atatawenu.” Vanang’o nkunyang’ula Yesu kuchidoni, “Hwetu tukee tuvana tuva halamu! Hwetu tùvele chihi na atata yumo bahi, yani Nnungu.”

⁴² Bahi Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Kwikavele Nnungu wava Atatawenu, mukaningutamwa nangu, kwa kuva, nangu ngùhaleke kwa Nnungu, na hambu ngùvele apano. Nangu nanga panguidile kwa mamulaka langu nimwene, ila kwa mamulaka la ayula angutumile.

⁴³ Mwadachi mwenu makálaelewa malove lángutangôla? Mwenu mukálaelewa malove langu ing’anya mukáhulula kulapwechela mahundo langu.

⁴⁴ Mwenu njo mmana mma atata wenu Ibilisi na mùlembela chihi kutenda àlalá lalalembela atatawenu. Nang’e nni nkúwalala maduva lammalele kutandikila patandi, nang’e nanga paendâna na uhiu, kwa kuva uhiu ukapali nkati mwake. Palambila, àtangola chihi itangodi yavelekwejije nayo, kwa kuva, nang’e ni nkúlambila na nni atata wa aneko kulambila.

⁴⁵ Henga nangu ngùtangola chihi uhiu, na njo mana mwenu nkángukulupila!

⁴⁶ Alida mmwenu ahulûla kumaiha kuva nangu ngùvele na sambu? Na ikáva ngùtangola uhiu, mwadachi nkángukulupila?

⁴⁷ Munu wanga Nnungu ànalapilikanila malove

langa Nnungu. Henga mwenu nanga pamupilikanila ing'anya mwenu mukee mmanu mma Nnungu.”

Iblahimu kabla akànambivelekwa Yesu ànipwawa

⁴⁸ Vayahudi nkunyang'ula Yesu kuchidoni, “Dachi, hwetu tukáhawile uhiu kuva wako ni Nsamaliya na kuva wako ùvele na nanndenga?”

⁴⁹ Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nikávele na nanndenga, ıla nìmweshimu Atatangu, henga mwenu ñnanguvenga.

⁵⁰ Nangu nikálitahija ukulu wangu nimwene, ıla ànipwawa yumo autâha ukulu anewo kwajili yangu, nanang'e nni nkúhukumu.

⁵¹ Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, munu woheyo akàlakamulila malove langu, aneyo munu akámbekuhwa.”

⁵² Bahi Vayahudi nkuhula kuchidoni, “Hambi hwetu tùnimala kuva wako ùvele na anamindenga! Iblahimu ánihwa, na manabii na vanang'o váníhwa, na wako ùhula kuva, ‘Munu woheyo akàlakamulila malove langu, aneyo akámbekuhwa mwiko!’

⁵³ Dachi, wako ni nkulu kumpunda anakulwetu Iblahimu? Nang'e na manabii váníhwa. Dachi, wako ùlitenda kuva nnani?”

⁵⁴ Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nikàlitumbyanga nimwene, ukulu wangu ukee na mana. Henga Atatangu umumwamba mwenu kuva Nnungu wenu, aneyo nni angutumbyânga nangu.

⁵⁵ Mwenu nanga pamummaite, henga nangu ñnimmala. Na nikàhula kuva, nanga pangummaite, nìmbelambila muchi mwenu. Henga nangu ñnimmala na nalakamula malove lake.

56 Anakulwenu Iblahimu ánilulutila namene, akuno walolela kulyona liduva linimbekwida nangu, na paliwene liduva anelyo, ánihangalala.”

57 Bahi Vayahudi nkunnyautila Yesu kuchidoni, “Wako wala ukánambikuva na vyaka amsini, hambi ùhaudachi kuva ùnimwona Iblahimu?”

58 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu nínnyautilanga uhiu kuva, Iblahimu kabla akánambiveleka nangu nanipwawa, kwa kuva, ‘Nangu nni Unene.’** ”

59 Bahi Vayahudi nkulokotanga mayanga uchinga vammwalale Yesu kwa kunnyalangila mayanga, henga Yesu nkupihwa, nkuhuma nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu.††

9

Yesu ànnamya munu aputéle meho

1 Bahi Yesu pachipita, nkumwona munu yumo aputéle meho kutandikila pavelekwejije.

2 Vakuhundwa vake nkummuja kuchidoni, “Nkúhunda, alida atendíle sambi, nni ayuno aputéle meho au vammalêke, mpaka avelekwé aputèlè meho?”

3 Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Ayu munu akávelekwejije aputèlè meho ing'anya ya sambi yake au sambi ya vammalêke. Henga ávele uchocho uchinga matenda Nnungu laonekane kupitila nang'e.

** 8:58 Maeleso layâmba Nangu nni Unene, lola Yohana 4:26.

†† 8:59 Vayahudi vambénnyalangila Yesu mayanga ing'anya ya kulitambulanga nang'e kuva Nnungu, apala patangwele kuva, “Nangu nni Unene.” Lola nchitabu cha Kuuka 3:14.

4 Kwa kuva, muhi ùvechinkuhweneha, bahi tùlembelewa tulakole madengo la ayula angutumîle, kwa kuva, chilo chivenkwida, uhiku wakahulula munu kukola madengo.

5 Pangupwawije pachilambo, nangu nni nng'anje wa pachilambo.”

6 Bahi Yesu pamalidile kutangola malove anelo, nkusuna mata pahi, nkulamunyanga na ulongo kuva litope, nkumpakala ayula munu aputêle, mmeho.

7 Pamalidile kumpakala, nkunnyaulila kuchidoni, “Hwena ukakalave medi nnitanda lya Siloamu,” mana ya lina alino ni “Atumwîje.” Bahi ayula munu aputêle, nkuhwena kulitanda unakalava medi, nkuuya aneko akuno walola.

8 Bahi avandikani mwave na avala vachimwôna anepo patandi wayuwayuwa, nkuva uvatangola kuchidoni, “Kwani ayu munu akee ayula achiikâla pahi wayuwayuwa?”

9 Vanji nkuchidoni, “Nni nang'e.” Na vanji nkuchidoni, “Valandene chihi akee nang'e.” Henga mwene nkuchidoni, “Nni nangu!”

10 Bahi vanu nkummuja kuchidoni, “Hambi ùpete dachi kulola?”

11 Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Ayula munu uvanchema Yesu, âmunyenge litope, nkungupaka mmeho, nkunguhaulila kuchidoni, ‘Hwena ukakalave medi kulitanda lya Siloamu.’ Nangu nkuhwena unakalava, na pangukaleve àlâlâ medi, nkùpata kulola.”

12 Bahi avala vanu nkummuja kavila kuchidoni, “Munu wene àvele kwachi?” Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nikâmaite

kwavele!”

Mafalisayo vāju namuna chalamile ayula munu anaputele meho

¹³ Bahi vanang'o nkumpelekeja kwa Mafalisayo ayula munu anaputele meho.

¹⁴ Na anelyo liduva lyanamunyenge Yesu litope nkunnanya ayula munu anaputele meho, lívele Liduva lya Kuyewelega.

¹⁵ Mafalisayo navanang'o nkutandilika kummuja ayula munu anaputele meho namuna chapete kulola. Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Ángupakele litope mmeho, nangu nkunakalava medi, na hambi mbènkulola.”

¹⁶ Bahi Mafalisayo vanji nkuhaua kuchidoni, “Aneyo munu nanga pahalèkè kwa Nnungu, kwa kuva, nanga paikamula sheliya ya Liduva lya Kuyewelega.” Na vanji nkuva uvachidoni, “Ihululika dachi munu avêle na masambi kutenda vimaiho vya masaibu malinga ala?” Nkutandilika uyavanyika.

¹⁷ Bahi Mafalisayo nkummuja kavila ayula munu kuchidoni, “Kwa kuva nang'e nni akutendîle ulole, hambi wako uchidachi kwamba aneyo munu?” Nang'e nkuvahaulila kuchidoni, “Nang'e ni nabii!”

¹⁸ Henga vakulu va Vayahudi vanang'o nanga pavanakulupidile kuva munu aneyo áputele meho na hambi ànalola, bahi nkubidi vavacheme vamalêke ayula munu apête kulola.

¹⁹ Pavakamwele, nkuvauja kuchidoni, “Dachi, ayuno nni mwanawenu umunnyaula kuva

ávelekwejije akuno aputèlè meho? Hambi, àpete dachi kulola?”

²⁰ Bahi avala vammalêke nkuyang'ula kuchidoni, “Hwetu tûnimala kuva ayuno nni mwanawetu anavelekwejije aputèlè meho.

²¹ Henga hwetu nanga patumaite namuna chapete kulola, na wala nanga patummaite aneyo munu antendile alole. Na kwa kuva nang'e nkulungwa, bahi mmujange achiayang'ule mwene.”

²² Avala vammalêke, vátangwele uchocho ing'anya ya kuvayopa vakulu va Vayahudi, kwa kuva, vakulu va Vayahudi vánípatana kuva, munu woheyo ambennyambukîla Yesu kuva njo Kilisto*, àmbevingangwa muing'ande ya kunnyuwila Nnungu.

²³ Njo mana avala vammalêke, vâhawile kuva, “Nang'e nni munu nkulungwa, mmujange mwene.”

²⁴ Bahi vanang'o nkunchema kavila ayula munu anaputele meho, nkunnyaulila kuchidoni, “Hambi tangola uhiu kwa kunnyopa Nnungu. Hwetu tûnimala kuva ayuno munu àvele na masambi.”

²⁵ Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu nikákameke kuva nang'e nni munu avêle na masambi. Henga nangu ngûmaite chihi chinu chimo, kuva ngúputele meho, na hambì mbènkulola.”

²⁶ Bahi vanang'o nkummuja kavila kuchidoni, “Àkutendeledile chamani? Àkulamije dachi meho lako?”

* **9:22** Maeleso layâmba Kilisto, lola Yohana 1:41.

27 Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu tayali ñninnyaulilanga, henga mwenu nkanatamwije kungupilikanila. Hambi mwadachi mùlembela ninnyaulile kavila? Dachì, na mwenu mùlembela mùùve mmakuhundwa vake?”

28 Bahi vanang'o nkuntangoleta malove lahakalenge na nkuchidoni, “Wako nni nkuhundwa wake, henga hwetu nni tuvakuhundwa vanga Musa!

29 Hwetu tùnimala kuva Nnungu átangwele na Musa, henga ayuno munu tukámaite kwahaleke!”

30 Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Achino nni chinu cha kukanganya! Mwenu mùhaura kuva mukámaite kwahaleke, henga nang'e nni angutendîle nangu ngulole!

31 Hwetu tùnimala kuva Nnungu akávapilikanila vanu vavêle na masambi, henga ávapilikanila vanu vammalele vamweshîmu Nnungu na kutenda lalalembela.

32 Kutandikila pachiumbwije chilambo tukánambipilikana kuva, ànipwawa munu awahîte kuntenda munu avelekwejíje aputéle meho, alole.

33 Kwikavele ayuno munu akàhaloka kwanga Nnungu, akanahulule kutenda chinu chohecho!”

34 Bahi vanang'o nkunyang'ula kuchidoni, “Wako nni umunu wa masambi kutandikila kuvelekwa kwako, hambì ùmbetuhunda dachi hwetu?” Bahi nkumminganga muing'ande ya kunnyuwila Nnungu.

Munu anaputéle meho ànkulupila Yesu

35 Yesu nkupilikana kuva ayula munu anaputele meho ànivingangwa muing'ande ya kun-

nyuwila Nnungu. Bahi Yesu pakojene nawe nkummuja kuchidoni, “Dachi, wako ùnankulupila Mwana wanga Munu?”

³⁶ Ayula munu nkunnyang'ula Yesu kuchidoni, “Nang'olo, wako nguhaulile chihi, nang'e ni nnani uchinga ngupate kunkulupila.”

³⁷ Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Wako ùnimwona, na aneyo alonjêla na wako vino nni nang'e.”

³⁸ Ayula munu nkuchidoni, “Nang'olo, nangu nakulupila!” Bahi ayula munu nkunyunamila Yesu, nkumwabudu.

³⁹ Bahi Yesu nkuchidoni, “Nangu ngùidile apano pachilambo unahukumu, uchinga vanu vaputêle meho valole, na valôla vaputale meho.”

⁴⁰ Mafalisayo vanji vânaevele pamo na nang'e vânipilikana malove anelo, nkummuja Yesu kuchidoni, “Mwadachi wako ùhaura kuva hwetu tûputele meho?”

⁴¹ Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Mwenu mukàchiva mmanu muputêle meho, mukânave na masambi. Henga kwa kuva mùlyona kuva mùnalola, bahi masambi lenu làvechinkupwawa.”

10

Yesu àhumya nfano wa nchungu wambone

¹ Yesu nkuhaura kuchidoni, “Nangu nìnnyaulilanga uhiu kuva, munu woheyo akáinjila nchitundu cha dingandolo kwa kupitila pannango, ìla àchitikila chihi kwa kukwela nchitundu, nang'e nni nkwîva na nkúpalaula.

² Henga ayula ainjîla kwa kupitila pannango wa chitundu, aneyo nni nchungu wa angandolo.

³ Nlinzi wa chitundu ànanchimulila nnango nchunga, na angandolo vànapiulikana lidi lya nchunga. Nchunga ànavachema angandolo vake kila angandolo kwa lina lyake, na kuvalodya pawelu.

⁴ Pávahùmyà pawelu, ànavalongolelela, na angandolo vànampapata ing'anya vànimala lidi lyake.

⁵ Anevo angandolo mwiko vakambempapata nnyeni, ila vànantukuta kwa kuva nanga pavali-maite lidi lya nnyeni.”

⁶ Yesu ávahaulidile nfano aneво, henga vanang'o nanga pavanamaite mana lake.

Yesu njo nnango wa kuinjilila na nni nchunga wambone

⁷ Bahi Yesu nkuhweneha kavila kutangola wachidoni, “Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, nangu ngùvele muchi nnango wa chitundu cha angandolo.

⁸ Vammalele vangulongoledîle nni vakwîva na vakúpalaula, henga angandolo nanga pavanavapi-likanidile.

⁹ Nangu nni nnango wa angandolo. Munu woheyo ainjîla kwa kupitila kwang'une, àmbepohwa. Àmbeinjila nchitundu na kuhuma, na àmbepata vilyo.

¹⁰ Nkwîva páidâ, àida chihi unaiva na kuwalala na kwondonganga. Henga nangu ñniida uchinga vanu vâpate umi, umi wa uhiu mwalehu.

¹¹ Nangu ngùvele muchi nchunga wambone. Nchunga wambone ààva tayali kuhwa ing'anya ya angandolo vake.

12 Munu wa chibaluwa, nang'e akee nchunga na wala akee mwene angandolo. Bahi palyona li-hoha ulihaloka, ànavaleka angandolo, mwene nku-tukuta. Anepo lihoaha ànavabwilangila angandolo na kuvatenda vanji vahangalavane.

13 Aneyo munu ànatukuta kwa kuva, nang'e nni munu chihi wa chibaluwa na wala nanga pavajali angandolo.

14 Nangu njo nchunga wambone. Nnivamala angandolo vangu, na vanang'o vangingumala,

15 malinga Atata changummaite nangu, na nangu chingummaite Atatangu. Uchocho nangu ngùvele tayali kuhwa ing'anya ya angandolo vangu.

16 Nangu ngùvele na angandolo vanji vakávele va chitundu achino, na ngùlembelwa nguidenavo, na vanang'o vambepilikana lidi lyangu, na kumbekuva na likuwa limo lya angandolo na nchunga yumo.

17 Atatangu ànangutamwa, kwa kuva ngùvele tay-ali kuhwa uchinga nguutwale umi wangu kavila.

18 Nanga munu àhulula ungupakanyola umi wangu, nangu ngùhumya umi wangu kwa kulembela chihi nimwene. Na ngùvele na mamulaka la kuuhumya umi wangu na kuutwala kavila. Uvila nni changulaijije Atatangu ngutende.”

19 Bahi ing'anya ya malove anelo, Vayahudi nkuyavanyika kavila.

20 Vanu vohe muanevo nkuchidoni, “Muhiu ayu munu àvele na nanndenga na nni n'ding'apedi! Mwadachi nmenkupilikanila?”

21 Henga vanu vanji nkuchidoni, “Malove latángôla ayu munu lakávele la munu avêle

na nanndenga. Dachi, nanndenga ànahulula kulakusumbula meho la vanu vaputêle meho?”

Vayahudi vânyita Yesu

²² Bahi aneko ku Yelusalemu kúvele na Sikukuu ya Kuhimukila Kulimbuliwa kwa Ing'ande ya Nnungu. Na maduva anelo lávele maduva la chipwepwe.

²³ Bahi Yesu nkuva waonga nnupenu lwa Ing'ande ya Nnungu, luvachema Lupenu lwa Selemani.

²⁴ Bahi Vayahudi nkun'dinguka Yesu, nkumuja kuchidoni, “Dachi, hwetu tumbekuva utukwaliha mpaka chakani? Ikáva wako njo Kilisto, bahi tuhaulile unatupihe.”

²⁵ Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Nangu naninnyaulilanga mwenu, henga nkákulupila. Vitendo vya masaibu vingútênda nangu kwa mamulaka la Atatangu nni uvyovyovy vinguhumîja nangu ushahidi.*

²⁶ Henga mwenu nanga pamungukulupila ing'anya nanga pamuvele mmangandolo vangu.

²⁷ Angandolo vangu vânalipilikana lidi lyangu, na nangu ñnivamala, na vanang'o vâ nangupapata.

²⁸ Nangu ñiveng'a angandolo anevo umi ukee na ntululilo, na vanang'o mwiko vakambeyahika maduva lammalele, na nanga munu ambehulûla ungupakanyola mmakono mwangu.

²⁹ Atatangu angupêle anevo angandolo nni nkulu kupunda vammalele, na nanga munu ahulûla kuvapakanyola mmakono mwa Atatangu.

³⁰ Nangu na Atata nni chinu chimo.”

* **10:25** Maeleso layâmba lina, lola Yohana 1:12.

31 Bahi Vayahudi pavapilikene malove anelo nkulokotanga kavila mayanga uchinga vammwalale Yesu kwa kumpanya mayanga.

32 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu ninnangujije mwenu masaibu lohe lambone kuhaloka kwa Atatangu. Bahi nguhaulile, lisaibu ntwani limumbengupanyila nangu mayanga?”

33 Vayahudi nkunyang'ula kuchidoni, “Hwetu tukákupanya mayanga ing'anya ya masaibu lambone lutendile, ila ing'anya ya kunkufulu Nnungu! Wako nni munu chihi, henga ùlitenda kuva Nnungu.”

34 Bahi Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Inilembwa Mmalemba lenu kuva, Nnungu áhawile kuva, ‘Mwenu ni milungu.’

35 Bahi Malemba Lanaswe lakáhululika kupukutangwa. Ikáva Nnungu ávachemile milungu vanu avala vánapete lilove lyake,

36 hambu mwadachi mùhaua kuva nangu ninkufulu Nnungu panguhaua kuva nangu nni Mwana wa Nnungu? Atata àningutandola nangu kuva niwake na kungutuma pachilambo.

37 Bahi ikáva nangu nanga pangukola madengo la Atatangu, bahi nnangukulupile.

38 Henga ikáva ngùkola madengo la Nnungu, na mukátamwanga kungukulupila, bahi lakulupilange anelo masaibu uchinga mupate kumala na muhwenehe kumala kuva, Atata àvele nkati mwangu na nangu ngùvele nkati mwake.”

39 Bahi Vayahudi nkulinga kavila kunkamula Yesu, henga Yesu nkuvapolonyoka mmakono lavo.

40 Bahi Yesu nkuhwena kavila kung'ambo

muto wa Yoludani, pachinu pachivabatisija vanu Yohana Nkúbatisa, nkuikala aneko.

⁴¹ Vanu vohe nkummwenela Yesu, nkuva uva-haula kuchidoni, “Yohana Nkúbatisa nanga panatendile lisaibu lyohelyo, henga malove lammalele lánatangwele Yohana kumwamba ayu munu nni muhiu.”

⁴² Na vanu vohe vánavele pachinu apala, nkunkulupila Yesu.

11

Kuhwa kwanga Lasalo

¹ Bahi pávele na munu yumo achiuûla, lina lyake Lasalo. Munu aneyo áikala chijiji cha ku Besaniya, chijiji chivachiikala anga Maliya na Masa alumbuvake Lasalo.

² Maliya ayuno njo anampakele Nang'olo Yesu mahuta na kumpukutanga mmadodo kwa ulindo wake. Na Lasalo nkuluwe Maliya nni ánavele n'gonjo.

³ Bahi alumbuvake Lasalo nkutuma ujumbe kwanga Yesu kunnyaulila kuchidoni, “Nang'olo, nnyanja wako ayula untamwa namene, ànauula!”

⁴ Bahi Yesu papilikene uchocho, nkuhauula kuchidoni, “Ntululilo wa ugonjo anewo ikambekuva chihi kuhwa, henga anewo ugonjo ùnimpata uchinga wonekane ukulu wanga Nnungu na kwa kupitila ugonjo anewo, Mwana wa Nnungu atumbyangwe.”

⁵ Yesu ánintamwa namene Masa na Maliya na Lasalo.

⁶ Henga Yesu papilikene kuva Lasalo à nauula, nkuhweneha kwikala maduva lanji mavili pachinu anepo.

⁷ Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Tuhweneng'ane kavila chilambo cha ku Yudeya!”

⁸ Vakuhundwa vake nkunnyaaulila kuchidoni, “Nkúhunda, hambihambi Vayahudi vákudungidile vakupanye mayanga, vino mwadachi ùhauula tuh-wene kavila ukwokwo?”

⁹ Yesu nkuvayang'ula kuchidoni, “Dachi, liduva limo tenda livele na masaa kumi na mbili? Bahi munu akàonga muhi akambelikuvala. Munu aneyo àmbelola ing'anya pàvele na nng'anje wa chilambo achino.

¹⁰ Henga munu akàonga chilo àmbelikuvala kwa kuva pakávele na nng'anje.”

¹¹ Yesu pamalidile kutangola malove anelo, nkuvahaulila kuchidoni, “Nnyanja wetu Lasalo ànilala, henga nangu ngùhwena ùnamwimula.”

¹² Vakuhundwa vake nkunnyaaulila kuchidoni, “Nang'olo, ikàva ànilala, bahi achialame”

¹³ Vanang'o vátenda kuva kulala luwono, kumbe nang'e áyamba kuhwa kwa Lasalo.

¹⁴ Bahi Yesu nanga panavapihite, nkuvahaulila chihi mwandu kuva, “Lasalo ànihila,

¹⁵ henga nangu nahangalala kwajili yenu kuva, nangu nikanapwawije aneko, uchinga mwenu mupate kukulupila. Hambi tuhweneng'ane kukaya kwake.”

¹⁶ Bahi Tomaso, uvanchema Didimasi, nkuvahaulila vakuhundwa avake kuchidoni, “Na hwetu tuhweneng'ane tukahwe pamo na nang'e!”

Yesu njo Ufufulo na Umi

17 Bahi Yesu pahwikile aneko, nkukoja Lasalo avèlè munsati, na anelyo lívele liduva lya ncheche kutandikila liduva livansikile.

18 Chijiji cha ku Besaniya chívele pepi na ku Yelusalemu, mwanda wa kilometa dinatu.

19 Na Vayahudi vohe vánikamola kukaya kwanga Maliya na Masa unavatuja ntima kwa nsiba wa Lasalo, nnumbwao.

20 Bahi Masa papilikene kuva Yesu àvenkwida, nang'e nkuhwená unachingamila, henga Maliya áisalidile chihi kukaya.

21 Masa nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Nang'olo, kwikavele ùùva upano, nnumbwangu akanahile.

22 Henga ònimála kuva, ata vino chinu chohecho chumbennyuwa Nnungu, achiakwing'e.”

23 Yesu nkunnyaulila Masa kuchidoni, “Nnumbulo achiáfufuke.”

24 Masa nkuyang'ula kuchidoni, “Ònimála kuva, àmbefufuka liduva lya ntululilo, pavambefufuliwa vanu vammalele.”

25 Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Nangu njo ufufulo na umi. Munu woheyo angukulupíla nangu, ata kwahwa, achiave mumi.

26 Kila munu aikála nkati mwangu na kungukulupila, mwiko akambekuhwa. Dachí, ùnalakulupila alano?”

27 Masa nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Elo Nang'olo, nangu nakulupila kuva wako njo Kilisto, Mwana wanga Nnungu, ayula achilolewa kwida pachilambo.”

Yesu ànfufula Lasalo

28 Masa pamalidile kutangola malove anelo, nkuhwena unanchema Maliya adadaye, nkunyaaulila paweka kuchidoni, “Nkúhunda ànikamola, na anakuchema.”

29 Maliya papilikene uchocho, nkupiyanya kutakatuka, nkummwenela Yesu.

30 Na Yesu ávele bado akànambikamola pachijiji, ávele chihi upala panapite Masa unachingamila.

31 Avala Vayahudi vánavele kukaya pamo na Maliya uvantuja ntima, pavammwene Maliya wapiyanya kutakatuka na kuhuma pawelu, nkunondola. Vanang'o vátenda kuva àhwena kunsati unakuta.

32 Bahi Maliya pakamwele apala pávèlè Yesu, nkutindivala malundi muyo mwanga Yesu, nkunyaaulila kuchidoni, “Nang'olo, kwikavele uuva upano nnumbwangu akanahile!”

33 Bahi Yesu pammwene Maliya na avala Vayahudi vánapapatene navo uvakuta, isungu nkumpwateka na kuhinginika muntima mwake.

34 Yesu nkuvauja kuchidoni, “Mùmmikile kwachi?” Vanang'o nkunyaaulila, “Nang'olo, ida upalole.”

35 Yesu nkukuta wahumya mihodi.

36 Bahi Vayahudi vánalongene na Maliya nkuhaua kuchidoni, “Lolanga namuna chantamwije!”

37 Henga vanji nkuhaua kuchidoni, “Ayu munu ánnamije ayula munu anaputele meho. Dachì, akanahulwile kuntenda na Lasalo anahwe?”

38 Bahi Yesu nkuhwika kunsati akuno isungu yake uimpwatèkà. Na anewo nsati wávele lipanga, linahinikwije na liyanga likulungwa.

39 Yesu nkuhaura kuchidoni, “Liusang'anye ane-lyo liyanga!” Masa, nnumbuwe aneyo ahidîle, nkuhaura kuchidoni, “Nang'olo, hambî ànanung'a, kwa kuva nelo nni liduva lyancheche kutandikila pahidile!”

40 Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Dachi, nikákuhaulidile kuva ukàkulupila uchiuwone ukulu wanga Nnungu?”

41 Bahi vanang'o nkuliusa alila liyanga. Yesu nkulola muha kulihunde, nkuhaura kuchidoni, “Atata, nakushukulu kwa kuva wako ùnangupilikana.

42 Ñnimala kuva ùnangupilikana maduva lam-malele. Henga ngùtangwele malove anelo kwa-jili ya ààva vanu vavêle apano, uchinga vapate kukulupila kuva wako nni ungulaijê.”

43 Pamalidile kutangola malove anelo, Yesu nkunonoha lidi wachidoni, “Lasalo, huma pawelu!”

44 Bahi ayula munu anahwile, nkuhuma pawelu, akuno adingilijjwè sanda mmadodo na mmakono, na kumeho kwake kuhinikwije chitambala. Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “N'dingulange, munneke alihwenele.”

*Ntemelo wa kummwalala Yesu
(Matayo 26:1-5, Mako 14:1-2, Luka 22:1-2)*

45 Bahi Vayahudi vohe vânapite kwanga Maliya, pavachiwene chitendo anecho chatendile Yesu, nkunkulupila.

46 Henga vanu vanji nkuhwena kwa Mafalisayo unavahaulila kuyamba achila chachitendile Yesu.

47 Bahi makuhani vakulu pamo na Mafalisayo nkutenda lilonji lya Lukumbi Lukulu lwa Vayahudi, nkuhaua kuchidoni, “Tutende dachi? Lola ayuno munu chatenda vimaiho vyohe namene vya masaibu.

48 Tukànneka chihi wahweneha, vanu vammalele vàmbenkulupila, na Valoma navanang'o vàmbekwida unaondonganga Ing'ande yetu ya Nnungu na vanu vetu!”

49 Bahi munu yumo nnikuwa anelyo uvanchema Kayafa, ánavele Kuhani Nkulu wa mwaka anecho, nkuvahaulila kuchidoni, “Mwenu nanga pamumaite chinu chohecho!

50 Dachi, mwenu mukóna kuva nni wasa munu yumo ahwe kwajili ya vanu vammalele, kuliko kuhwa vanu vammalele va chilambo achino?”

51 Nang'e nanga panatangwele malove anelo kwa ding'ano dyake mwene, ila kwa kuva mwaka anewo nang'e ávele Kuhani Nkulu, ánilauja kuva, Yesu àmbekuhwa kwajili ya Vayahudi,

52 na akee chihi kwajili ya Vayahudi weka, henga pamo na vana va Nnungu vammalele vamwadilikêne pachilambo, uchinga avahimananye pamo na kuva chinu chimo.

53 Bahi kutandikila liduva anelyo, vakulu va Vayahudi nkuva uvatenda mitemelo ya kummwalala Yesu.

54 Bahi ing'anya ya anelyo, Yesu nanga panaongile kavila kwa kulilanguja kwa Vayahudi, ila ániuka anepo pamo na vakuhundwa vake nkuhwena pachinu pánavele pepi na lilanga, chijiji chimo chichêmwa Efulaimu. Nkuikala aneko pamo na vakuhundwa vake.

⁵⁵ Na kwa kuva Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka* yávele pepi, bahi vanu vohe kuhaloka mmijiji, nkuhwena ku Yelusalemu uchinga vali-hahule, kabla ikànambikamola sikukuu.

⁵⁶ Bahi vanu nkuva uvantaha Yesu. Na pávanavele pamo nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu, nkuva uvaujana kuchidoni, “Mwenu mwòna dachi? Dachi, nni muhiu kuva nanga pambeida kusikukuu aino?”

⁵⁷ Makuhani vakulu pamo na Mafalisayo váhumije amuli kuva, munu woheyo ambepamála pachinu pavêle Yesu, avahaulile uchinga vankamule.

12

Yesu àpakwa mahuta

(Matayo 26:6-13, Mako 14:3-9, Luka 7:36-50)

¹ Palanaisalidile maduva sita kuhwika Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka*, Yesu nkuhwena ku Besaniya, chijiji chachiikala Lasalo, ayula wanan-fufwile Yesu kuhaloka kukuhwa.

² Aneko nkwandaliwa chakulya cha lyulo kwa eshima yanga Yesu. Masa nkuva wavahudumila, na Lasalo ávele yumo wa vanu vachîlya pamo na Yesu.

³ Bahi Maliya nkutwala nusu lita ya mahuta lakunung'ila, lagalîka namene, nkulapaka mmadodo langa Yesu na kulapukutanga madodo kwa ulindo wake. Na ing'ande yammalele nkunung'ila chihi mahuta anelo.

* **11:55** Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.
Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.

* **12:1**

4 Bahi nkuhundwa yumo wanga Yesu uvanchema Yuda Isikaliote, ayula anantengeleke Yesu lukoto, nkuhaua kuchidoni,

5 “Mwadachi mahuta ala lakásumisijwe kwa dihela dyohe namene, nkuveng'a amahuvani dihela anedyo?”†

6 Yuda átangwele uchocho akee kuchi ávavikila chididi amahuvani, henga ing'anya ávele nkwiva. Na nang'e njo achichunga mpatila wa dihela, akuno wadakola dihela dichivikwa mumpatila anewo.

7 Henga Yesu nkuhaua kuchidoni, “Nnekange, kwa kuva àtendile uchocho kwajili ya kuutayalisha mmili wangu kwa kungusika.

8 Anevo amahuvani mumbekuvanavo maduva lammalele, henga mukámbekuva na nangu maduva lammalele.”

Ntemelo wa kummwalala Lasalo

9 Vayahudi vohe vánipilikana kuva Yesu ávele ku Besaniya. Bahi nkuhweneng'ana ukwokwo, akee chihi ing'anya ya Yesu, henga pamo na kunanola na Lasalo anafufuliwije na Yesu kuhaloka kukuhwa.

10 Bahi makuhani vakulu nkutenda ntemelo wa kummwalala na Lasalo,

11 kwa kuva, ing'anya ya Lasalo, Vayahudi vohe vánilinyemya na vakulu vao, nkunkulupila Yesu.

Yesu àinjila muimanga ya Yelusalemu kwa kuhangalala

(Matayo 21:1-11, Mako 11:1-11, Luka 19:28-40)

† 12:5 Munsitali auno Yohana àlembali “dinali 300.” Munu álipwa dinali imo kwa madengo la kawaida la liduva limo. Hambidi dinali 300 nni sawa na nshahala wa kawaida wa malipo la maduva 300.

¹² Liduva lipapete, likuwa likulu lya vanu vanaidile ku Yelusalemu kusikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka‡ vânipilikana kuva, Yesu ávele nndila kwida ya ku Yelusalemu.

¹³ Bahi nkutwalanga dinavi dya mitende, nkuh-wena unanchingamila, akuno uvanonoha lidi uvachidoni,

“Atumbyangwe Nnungu! Ubalikiwe wako uîda kwa lina lya Nang'olo!

Ubalikiwe wako Nfalume wa Isilaeli!”

¹⁴ Yesu ánkøjije mwana wa punda, nkumwikala, malinga chiilembwije Mmalemba Lanaswe kuva,

¹⁵ “Munayope, mwenu mmenedi mma imanga ya ku Yelusalemu!§

Lola, Nfalume wenu àvenkwida, ànkwedile mwana wa punda.”

¹⁶ Anepo patandi vakuhundwa vake nanga pavanamaite mana la mambo anelo, henga Yesu patumbyengwe kwa kuhwa kwake nni pavakumbukidile kuva malove anelo lánilembwa Mmalemba Lanaswe kumwamba nang'e, na njo vanu chivantendedile.

¹⁷ Vanu vammalele vânavele pamo na Yesu wakati pananchemile Lasalo kuhaloka munsati na kunfufula kuhaloka kukuhwa, vânishuhudila anelo lanatendile Yesu.

¹⁸ Bahi ing'anya ya anelyo, vanu vohe namene vânihwena unanchingamila Yesu, kwa kuva vânipilikana kuva Yesu njo atendile chimaiho cha lisaibu anelyo.

‡ **12:12** Maeleso layamba Pasaka, lola Yohana 2:13. § **12:15** Auno nsitali ùlembwijé “Sayuni” na Vayahudi vátúmílá lina anelyo uvamba imanga ya Yelusalemu. Na maeleso layâmba Sayuni, lola Matayo 21:5.

19 Bahi Mafalisayo pavalawene anelo, nkuhulanila kuchidoni, “Wala nanga chinu chitumbehulula kutenda. Lola, vanu vammalele vānituleka nkumpapata nang'e.”

Yesu àlauja kuyamba kuhwa kwake

20 Pávele na Vagiliki fulani vanaidile ku Yelusalemu unnannyuwa Nnungu mahiku la Sikukuu ya Vayahudi ya Pasaka**.

21 Bahi vanu anevo nkummwenela Filipo ánavele mwenedi wa ku Betisaida chilambo cha ku Galilaya, nkunnyaaulila kuchidoni, “Nang'olo, hwetu tūlembela tumwone Yesu.”

22 Filipo nkuhwena unannyaaulila Anduleya, bahi vammalele vavili nkuukananga nkuhwena unannyaaulila Yesu.

23 Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Uhiku wa kutumbyangwa kwa Mwana wa Munu tayali ùnikamola.

24 Nangu nìnnyaaulilanga uhiu kuva, imbeyu ya ngano ikànamatokele muulongo nkuhwa, iisalila chihi uchocho kuva imbeyu imo. Henga ikàmatokela muulongo nkuhwa, ìnamela na kuhumya vihepo vyohe.

25 Munu woheyo autâmwa namene umi wake nchilambo achino kupunda chantamwa Nnungu, aneyo akambekuva na umi ukee na ntululilo, na munu woheyo akáutamwa namene umi wake nchilambo achino, aneyo àmbekuva na umi ukee na ntululilo.

26 Munu woheyo akàlembela ungutumikila nangu àlembelewa angupapate nangu, na

** 12:20 Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.

pachinu pohepo panimbekuwa nangu njo upopo pambekûva ntumishi wangu. Na munu akàngutumikila nangu, bahi Atata achiamweshimu munu aneyo.

²⁷ Hambi isungu yangu ìnakambakamba. Dachì, ngutangole chinu ntwani? Dachì, ninnyuwe Atata angupohe muuhiku auno wa kubanika? Nanga, nangu ùniida kwajili ya àlálá lambetendêka muuhiku auno.

²⁸ Atata, litumbyange lina lyako!” Bahi nkupilikanika lidi kuhaloka kulihunde ulichidoni, “Ñnilitumbyanga, na nguchinilitumbyange kavila.”

²⁹ Likuwa lya vanu vanaimidile pachinu apala pavapilikene lidi anelyo nkuchidoni, “Anelyo nni lidi lya ing'uva!” Vanji nkuchidoni, “Malaika ànitangonawe!”

³⁰ Henga Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Lidi alino likápilekanike ing'anya yang'une, henga kwajili yenu mwenu.

³¹ Uhiku wa kuhukumiwa kwa chilambo achino ùnikamola. Hambi Nanchindenga ntawala wa chilambo achino àmbeyahwa.

³² Henga nangu panimbenyanyuliwa muha chilambo, ùmbevatenda vanu vammalele vaide kwang'une.”

³³ Yesu átangwele uchocho kulanguja namuna chambekuhwa muha nsalaba.

³⁴ Bahi likuwa lya vanu nkunnyang'ula Yesu kuchidoni, “Hwetu tùnipilikana Mmalemba Lanaswe kuva, Kilisto àmbekuwa na umi ukee na ntululilo. Hambi wako ùhauula dachi kuva Mwana wa Munu àlembelewa anyanyuliwe muha? Na aneyo Mwana wa Munu ni nnani?”

³⁵ Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nng'anje bado ùvele pamo na mwenu kwa uhiku kadiki. Bahi on-ganga upopa pamuvele na nng'anje, uchinga lupi lunannyunike, kwa kuva, aônga nnupi akápamaite pachinu pahwena.

³⁶ Bahi upopa paupwawije nng'anje, ukulupilange anewo nng'anje, uchinga mùùve mmana mma nng'anje.” Yesu pamalidile kutangola malove anelo, nkuuka, nkuhwena unalipiha kulehu na alila likuwa.

Vayahudi vakákulupila

³⁷ Ikànavá Yesu átendile vimaiho vya masaibu anelo lammalele pameho pavo, henga nanga pavanankulupidile.

³⁸ Anelo lánitendeka uchinga latimile malove lanatangwele nabii Isaya kuva, “Nang'olo, nnani akulupidile habali ituyanajijije? Nnani ahunukuliwije matendo la dimongo dyanga Nang'olo?”

³⁹ Na uchocho, vakanahulule kukulupila kupapatana na malove la Isaya kuva,

⁴⁰ “Nnungu ànilaputaja meho lavo, na kudiidyopya ding'ano dyavo, uchinga vanahulule kulola kwa meho lavo, au kumala kwa ding'ano dyavo, uyopa vānannaukila Nnungu, nanang'e nkuvalamya.”

⁴¹ Isaya átangwele malove anelo kwa kuva ániwona ukulu wa Yesu na kuhaulá habali dyake.

⁴² Anepo vakulu vohe va Vayahudi vāninkulupila Yesu. Henga ing'anya ya kuvayopa Mafalisayo, nanga pavanahawile kuva vānikulupila uvayopa

vànavingangwa n'ding'ande dya kunnyuwila Nnungu.

⁴³ Vanang'o vánitamwa namene kulombolewa na vanu kuliko kulombolewa na Nnungu.

Munu ankulupîla Yesu, ànkulupila na ayula an-tumîle

⁴⁴ Yesu nkunonoha lidi nkuchidoni, “Munu woheyo angukulupîla nangu, akángukulupila chihi nangu, henga ànkulupila na ayula angutumîle.

⁴⁵ Na munu woheyo angwôna nangu, uchocho àmwona na ayula angutumîle.

⁴⁶ Nangu ngùidile pachilambo uchinga ngùùve muchi nng'anje, uchinga ayula angukulupîla anaikale nnupi.

⁴⁷ Munu akàlapilikana malove langu koka analakamule, anepo nike nangu nimbennyukûmu. Kwa kuva, nangu nikáidile unavahukumu vanu va pachilambo, henga ngùidile unavapoha.

⁴⁸ Munu anguhîta nangu na malove langu, malove àlalá langutangwele nni lambennyukûmu munu aneyo liduva lya ntululilo.

⁴⁹ Kwa kuva, nangu nikanatangwele kwa mamulaka langu nimwene, henga Atata angutumîle nni angulaijîje malove lammalele langutangola.

⁵⁰ Nangu ñnimala kuva, amuli dyake njo di-vatênda vanu vâàve na umi ukee na ntululilo. Bahi uchila changuhaulidile Atata njo uchila chingutangola nangu.”

13

Yesu àvakalavya vakuhundwa vake madodo pachakulya cha Pasaka

¹ Bahi uhiku wa Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka* wavele pepi kuhwika. Na Yesu ánimala kuva uhiku wake wa kuuka pachilambo na kuhwena kwa Atatake ùnikamola. Na ánivatamwa namene vanu vake vavêle pachilambo, na ánivatamwa mpaka kuntululilo.

² Yesu pamo na vakuhundwa vake pavanavenkulya chakulya chalyulo, Ibilisi ávele antadilè Yuda mwana wanga Simoni Isikalote makudungilo la kuntengeleka Yesu.

³ Na Yesu ánimala kuva Atatake ànkamujije vitukutuku vyammalele, na ánimala kuva áhaleke kwanga Nnungu na àuya kwanga Nnungu.

⁴ Bahi Yesu, nkutakatuka pameza, nkuula likoti lyake, nkutwala litaulo nkulihunga nchikundu.

⁵ Anepo nkutaya medi nchikalango, nkutandilika kuvakalavya vakuhundwa vake madodo na kuvapukutanga kwa alila litaulo lyanahungile nchikundu.

⁶ Paikamwele samu yanga Petulo,† nang'e nkummuja Yesu kuchidoni, “Nang'olo, muhiu wako ùmbengukalavya nangu madodo?”

⁷ Yesu nkuhaua kuchidoni, “Chíngutèndà wako ukambechimala hambu, henga uchiuchimale lukoto.”

* **13:1** Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13. † **13:6** Mmisitali aino ìlembwije “Simoni Petulo,” malina anelo mavili lávele la munu yumo, yani Petulo. Simoni lyávele lina linji lyanga Petulo.

⁸ Petulo nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Mwiko wako ukambengukalavya nangu madodo!” Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Nikanakukalavye, wako ukee chinu chimo na nangu.”

⁹ Petulo nkuhula kuchidoni, “Nang'olo ngukalavye, henga akee chihi madodo weka, ila ngukalavye makono na mmuti mwalehu.”

¹⁰ Yesu nkunnyaulila Petulo kuchidoni, “Munu alihiŋîle àlembelewa chihi akalave mmadodo bahi, kwa kuva mmili wake wammalele ùnihahuka. Na mwenu mùnihahuka, henga akee mwenu mmammalele muhahwîke.”

¹¹ Yesu ánimála ayula ambentengelêka, njo mana áhawile kuva, “ake mwenu mmammalele muhahwîke.”

¹² Yesu pamalidile kuvakalavya madodo, nkuwala kavila likoti lyake, nkunaikala pachinu panaikele kanandi, nkuvauja kuchidoni, “Dachi, mùnimála mana la alino lingulitendile?”

¹³ Mwenu mùnguchema nangu kuva, ‘Nkúhunda’ na ‘Nang'olo,’ na mwenu mùtangola uhiu, kwa kuva nni chinguvele.

¹⁴ Bahi ikàva nangu ngujukîle Nang'olo na Nkúhunda wenu, nìnkavije mwenu madodo lenu, bahi na mwenu uchocho mùlembelewa mukalavyane madodo mmene kwa mmene.

¹⁵ Nangu nìmpele mwenu nfano, uchinga na mwenu mutende malinga nangu chinintendeledile mwenu.

¹⁶ Nangu nìnnyaulilanga uhiu kuva, ntumwa nanga pávâ nkulu kumpunda nang'olo wake, wala n'jumbe nanga pávâ nkulu kumpunda ayula antumîle.

17 Bahi ikàva mùnilamala anelo, mùmbekuva na wasa mukàlatenda.”

Yesu àlauja kuva Yuda àmbentengeleka

(Matayo 26:20-25, Mako 14:17-21, Luka 22:21-23)

18 “Alano làngutangola lakánnnyamba mwenu mmammalele. Nangu ònivamala avala univatandwele. Henga lasima latimile Malemba Lanaswe lahaùla kuva, ‘Ayula alíle chakulya pamo na nangu, àningupindikuka kuva mmongo wangu.’

19 Nangu ònnyaulila mwenu vino, kabla anelo lammalele lakànambihumila, uchinga palambehumila, mukulupile kuva, ‘Nangu nni Unene.’

20 Nangu ònnyaulilanga uhiu kuva, ampwechelêla ayula ungutumîle, àngupwechelela na nangu, na munu angupwechelêla nangu, àmpwechelela na ayula angutumîle.”

21 Yesu patangwele malove anelo isungu yake nkukambakamba, nkuchidoni, “Nangu ònnyaulilanga uhiu kuva, munu yumo mmwenu àmbengutengeleka.”

22 Vakuhundwa nkulolana, kwa kuva nanga pavachimmala ayula wachimmwamba.

23 Na nkúhundwa yumo muavala vakuhundwa vake, anatamwîjwe namene na Yesu, áyamene na Yesu pavanavele nkulya.

24 Bahi Petulo nkunkapila ayula nkuhundwa, nkunnyaulila kuchidoni, “Mmuje àmwamba nnani.”

25 Bahi ayula nkuhundwa nkuntepela Yesu, nkummuja kuchidoni, “Nang'olo, ùmwamba nnani?”

²⁶ Yesu nkuyang'ula kuchidoni, “Ayula unimbe-mwing'a chibeduli cha nkate chinimbechuvika m'bakuli, nni uyoyo.” Bahi Yesu nkuchuvika chibeduli cha nkate m'bakuli nkumwing'a Yuda mwana wanga Simoni Isikaliote.

²⁷ Yuda papwecheledile chihi achila chibeduli, Nanchindenga nkumwenda. Bahi Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Anecho chumbetenda, piyanya kuchitenda!”

²⁸ Henga wala munu yumo muavala vanaikele pachakulya anamaite ing'anya ntwani annyaulidile uchocho.

²⁹ Yuda kwa kuva ávele nkúkondya dihela, vakuhundwa vanji vátenda kuva Yesu ànnyaaulidile akasume vitukutuku vilembelêwa kwajili ya sikukuu, au akaveng'e amahuvani chinu chohecho.

³⁰ Bahi Yuda papwechedile achila chibeduli cha nkate, upala nkuhuma pawelu. Na uhiku wene anewo, wávele chilo.

Amuliyahambi

³¹ Yuda paukile, Yesu nkuchidoni, “Hambi Mwana wa Munu ànitumbyangwa, na Nnungu ànitumbyangwa kupitila Mwana wa Munu.

³² Na ikáva Nnungu ànitumbyangwa kupitila nang'e, bahi na Nnungu mwene àmbentumbyanga nang'e, na akambetima kuntumbyanga.

³³ Mmanavangu, nangu ngùvele pamo na mwenu kwa mahiku kadiki. Mùmbengutaha, henga malinga chinivahaulidile vakulu va Vayahudi, hambi nìnnyaaulilanga na mwenu kuva,

kunguhwena nangu, mwenu mukambehulula kwida.

³⁴ Nangu nìmwing'anga amuli yahambi kuva, tamwana. Malinga nangu chinintamwije mwenu, na mwenu tàmwana uchocho.

³⁵ Mwenu mukàtamwana, vanu vammalele vachivamale kuva mwenu nni mmakuhundwa vangu.”

Yesu àlauja kuva Petulo àmbenkana

(Matayo 26:31-35, Mako 14:27-31, Luka 22:31-34)

³⁶ Petulo nkummuja Yesu kuchidoni, “Nang'olo, ùhwena kwachi?” Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Kunguhwena nangu, kwa hambu ukambehulula kungupapata, henga uchiungupapate paida.”

³⁷ Petulo nkummuja Yesu kuchidoni, “Nang'olo, ing'anya ntwani nikáhulula kukupapata hambu? Nangu ngùvele chihi tayali kuhwa ing'anya yakuwe.”

³⁸ Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Dachi, muhiu kuva ùvele tayali kuhwa ing'anya yang'une? Nangu nikuhaulila uhiu kuva, ung'uku nannume kabla akànambikongovela, wako ùmbekuva ungukanile myanda mitatu.”

14

Yesu njo indila ya kuhwena kwa Atata

¹ Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Mwenu wala munakambekambe mmitima mwenu. Nkulupilange Nnungu, na ngukulupilange na nangu mwalehu.

² Nng'ande mwa Atatangu mùvele nafasi yohe, kwikavele ikàva uchocho nikàvele nìnyaulidile. Na hambi ngùhwena unamwandalila anepo pachinu.

³ Nikàmalila kumwandalila mwenu pachinu, nguchinguuye nikantwalange, uchinga apala panimbekuva nangu na mwenu mùve upopo.

⁴ Na mwenu mùniimala indila ìhwena aneko kunguhwena nangu.”

⁵ Tomaso nkummuja Yesu kuchidoni, “Nang'olo, hwetu tukámaite kuuhwena, hambi tùmbehulula dachi kuimala aneyo indila?”

⁶ Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Nangu njo Indila, na Uhiu na Umi. Nanga munu ahulùla uhwena kwa Atata Nnungu bila kupitila kwang'une.

⁷ Ikàvele umungumala nangu, mukanimmala na Atatangu mwalehu. Na kutandikila hambi mùnimwona, na tayali mùnimwona.”

⁸ Filipino nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Nang'olo, tulanguje Atata Nnungu, na hwetu tuchitutolele.”

⁹ Yesu nkunnyaaulila Filipino nkuchidoni, “Filipo, ngùtandilike machedo kwikala na mwenu mpaka hambi, dachi kuva ukánangumala? Anguwêne nangu, àmmwene na Atata Nnungu. Hambi wako ùhulula dachi kuhaula kuva, ‘Tulanguje Atata Nnungu?’

¹⁰ Dachi, wako ukákulupila kuva nangu ngùvele nkati mwa Atata Nnungu na Atata Nnungu àvele nkati mwangu? Malove laninnyaaulila mwenu lakáhaloka chihi kwang'une, ila Atata Nnungu àvele nkati mwangu nni akôla madengo lake kupitila nangu.

11 Ngukulupilange nangu, panguhaula kuva, nangu ngùvele nkati mwa Atata Nnungu na Atata Nnungu àvele nkati mwangu. Ikàva nkátamwanga kukulupila uchocho, bahi kulupilanga ing'anya ya masaibu langulatenda.

12 Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, angukulupîla nangu, nang'e achialatende àlalá langulatenda nangu, na achiahaliye kutenda makulu kupunda ala, ing'anya nangu ngùhwena kwa Atata Nnungu.

13 Na chinu chohecho chimumbeyuwa kwa lina lyangu, nguchinguchitende, uchinga Atata Nnungu apate kutumbyangwa kupitila Mwanawe.

14 Na nkànguyuwa chinu chohecho kwa lina lyangu, nguchinguchitende.”

Umumu Wanaswe

15 “Mukàngutamwa nangu, muchimudikamule amuli dyangu.

16 Na nangu nguchininyuwe Atata Nnungu, nanang'e achiamwing'e mwenu Nkúyangata yunji, aikale na mwenu bila ntululilo.

17 Nang'e nni Umumu wa uhiu. Vanu va pachilambo vakáhulula kumpwechela, kwa kuva vakámwona na wala vakámmaite. Henga mwenu mùnimjala kwa kuva àikala pamo na mwenu na àmbekuva nkati mwenu.

18 Nikambenekanga mwenu mùùve muchi mmana vachiva, henga nguchinimwidile mwenu.

19 Ùisalidile chihi uhiku kadiki, vanu va pachilambo vakambengwona, henga mwenu muchimungwone. Kwa kuva nangu nimumi, na mwenu uchocho mùmbekuva mmumi.

²⁰ Na palimbekamola anelyo liduva muchimu-male kuva nangu ngùvele nkati mwa Atatangu, na mwenu mùvele nkati mwangu na nangu ngùvele nkati mwenu.

²¹ Munu woheyo adipwechêla amuli dyangu na kudikamula, nang'e nni angutâmwa. Na munu angutâmwa nangu, Atatangu achiantamwe munu aneyo, na nangu nguchinguntamwe na kulilanguja kwa munu aneyo.”

²² Bahi Yuda, akee ayula Yuda Isikaliote, nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Nang'olo, imbehululika dachi ulimaihe kwetu hwetu na akee kwa vanu va pachilambo?”

²³ Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Munu akàngutamwa nangu achialakamule mahundo langu, na Atatangu achiantamwe munu aneyo, na hwetu tuchituide kwanga nang'e na kwikala nawe.

²⁴ Munu akàngutamwa nangu, nang'e akálakamula malove langu. Na mahundo lamupilikene lakávele langu, ila ni la Atata Nnungu angutumîle.

²⁵ Nangu nìnnyaulidile alano vino, panguvele pamo na mwenu.

²⁶ Henga Atata Nnungu àmbentuma Nkúyangata kwa niaba yangu, yani Umumu Wanaswe. Na aneyo Umumu achiannyunde kila chinu na kunkumbusanga lammalele laninnyaulidile.*

²⁷ Nangu nìnnekelanga amani. Amani yangu nìmwing'anga mwenu. Nangu nikámwing'a mwenu

* **14:26** Nsitali auno ùlembwije “àmbentuma mulina lyangu.” Kuntuma munu mulina, mana lake, ahwene kwa niaba ya munu mwene lina anelyo.

amani aino muchi chilambo chichihumya. Munakambekambe mmitima yenu na wala munayo-pe.

²⁸ Múningupilikana panichinnyaulila kuva, ‘Nangu nguvenkuhwena, na nguchinguuye kavila kwenu mwenu.’ Na mwenu mukáchiva umungutamwa nangu, bahi nkanihangalala ing’anya ngùhwena kwa Atata Nnungu, kwa kuva, nang’e njo nkulu upunda nangu.

²⁹ Nangu nínnyaulidile malove alano hambika bla lakànambihumila, uchinga palambehumila mupate kukulupila.

³⁰ Nangu nikambetangola kavila malove lohe na mwenu, kwa kuva, Nanchindenga ntawala wa chilambo achino àvenkwida. Na nang’e akee na dimongo kwang’une,

³¹ henga vanu va pachilambo vàlembelewa vamaile kuva nangu nàntamwa Atata Nnungu, na njo mana ngùtenda kila chinu malinga changulaijije. Hambika imilanga, tuukanange apano!”

15

Yesu njo nzabibu uhiu

¹ Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Nangu njo nzabibu uhiu, na Atatangu njo nkúluma.

² Na kila lutavi lulundêne na nangu lukànape vihepo, nang’e analucheketa, na kila lutavi lûpa vihepo, nang’e ànaluhunila uchinga luhaliye kupa namene.

³ Mwenu tayali munihunwa na kuhahulwa kupitila mahundo laninnyaulidile.

⁴ Hweneha kulundana na nangu, na nangu nguchinguhwenehe kulundana na mwenu. Malinga lutavi chilukahulula weka kupa vihepo lukanalundane na nzabibu, uchocho na mwenu nkáhulula weka kupa vihepo mukanahwenehe kulundana na nangu.

⁵ Nangu njo nzabibu na mwenu njo dinavi. Munu woheyo ahwenêha kulundana na nangu, na nangu nikâhweneha kulundana nawe, munu aneyo âpa vihepo vyohe, kwa kuva, bila nangu mwenu nanga chimumbehulula kuchitenda.

⁶ Munu woheyo akâhweneha kulundana na nangu, aneyo âvele muchi lutavi luyâhwa pawelu, nkuyuma. Dinavi malinga anedyo, dinalokotanywa na kuyahwa mmoto, nkupya.

⁷ Mukâhweneha kulundana na nangu na malove langu lakâikala nkati mwenu, yuwanga chinu chohecho chimulembela, na muchimutendewe.

⁸ Mwenu mukâpa vihepo vyohe, mùva mmakuhundwa vangu mma uhiu, na mukâva uchocho Atatangu achiatumbyangwe.

⁹ Malinga Atata changutamwije nangu, uchocho na nangu nni chinguntamwije mwenu. Bahi hweneha kuikalanga muitamwi yangu.

¹⁰ Mukâdikamula amuli dyangu muchimuhwenehe kuikala muitamwi yangu, malinga nangu chinidikamwile amuli dya Atatangu na kuhweneha kuikala muitamwi yake.

¹¹ Nangu nînnyaulidile mwenu malove alano uchinga muhangalale malinga chinguhangalala nangu, na ihangaladi yenu ìve ing'ulu.

¹² Aino njo amuli yangu inimwing'anga mwenu, Tamwana, malinga nangu chinintamwanga

mwenu.

¹³ Nanga munu avêle na itamwi ing'ulu kupunda aino ya munu kukubali kuhwa kwajili ya ayanjavake.

¹⁴ Mwenu nni mmayanjavangu, mukâtenda àlalá laninnaija.

¹⁵ Nangu nikánchema mwenu kuva mmatumwa, kwa kuva, ntumwa nanga pamaite lalatenda nang'olo wake. Henga nangu nínchema mwenu kuva ayanjavangu kwa kuva ñninnyaulilanga lam-malele langupilikene kwa Atatangu.

¹⁶ Akee mwenu mungutandwêle nangu, henga nangu njo nintandwêle mwenu na kuntuma muhwene mukape vihepo na vihepo vyenu vihwenehe kupwawa, uchinga Atata Nnungu amwing'e mwenu chinu chohecho chimumbennyuwa kwa lina lyangu.

¹⁷ Bahi amuli inimwing'anga mwenu nni aino, Tamwana.”

Vanu va pachilambo vàmmenta Yesu na vakuhundwa vake

¹⁸ Bahi Yesu nkuhweneha kutangola kuchidoni, “Vanu va pachilambo vakàmmenta mwenu, mu-male kuva vâtandilike unguvenga nangu kabla vakànambimmenta mwenu.

¹⁹ Kuikavele umuva mmanu mmapano pachilambo, vanu va pachilambo vakanintamwa malinga chivavatamwa vanu vake. Henga nangu nintandwele mwenu kuhaloka nchilambo achino, na mwenu mukée mmanu mmachilambo achino kavila, njo mana vanu va pachilambo vànammenga.

20 Himukila malove laninnyaulidile kuva, ntumwa nanga pávâ nkulu kumpunda nang'olo wake. Ikàva vângulagihije nangu, na mwenu uchocho muchimulagihwe. Na ikàva vânilakamula mahundo langu, bahi vachivalakamule na mahundo lenu.

21 Henga anelo lammalele vâmbentendela mwenu, ing'anya yang'une, kwa kuva, nanga pavammaite ayula angutumîle.

22 Ikàchiva nikáida únatangonavo, wala vakánave na masambi, henga hambu vakee na mwakukanila masambi lavo.

23 Munu anguvênga nangu, aneyo àmmenga na Atatangu mwalehu.

24 Kuikavele nikátenda kwavo mambo lakánambitendwa na munu woheyo vakánave na masambi. Henga hambu vânilona mambo anelo, na vâvechinkutuvenga, nangu pamo na Atatangu mwalehu.

25 Henga vâtendile uchocho uchinga latimile Malemba Lanawe lalembwîjwe mu Sheliya yavo kuva, 'Vânguvengile chihi bila ing'anya!'

26 Na pámbèidà aneyo Nkúyangata unimbentuma kwenu mwenu kuhaloka kwa Atata Nnungu, nang'e àmbengushuhudila nangu. Nang'e nni Umumu wa uhiu ahalôka kwa Atata Nnungu.

27 Na mwenu uchocho, muchimungushuhudile nangu, kwa kuva mùvele pamo na nangu kutandikila patandi.”

16

1 Yesu nkuhweneha kutangola kuchidoni, “Nangu nînnnyaulidile malove anelo lammalele

uchinga munaleke kukulupila.

² Mũmbevingangwa n'ding'ande dya kunnyuwila Nnungu. Na ùmbehwika uhiku, munu woheyo akàmmwalala mwenu àmbetenda kuva àntumikila Nnungu.

³ Vàmbetendanga mambo anelo ing'anya nanga pavammaite Atata Nnungu na wala nanga pavan-gukameke nangu.

⁴ Nĩnnyaulidile anelo, uchinga paumbewhika uhiku anewo muhimukile kuva, nangu nanin-nyaulila.”

Madengo la Nkúyangata, yani Umumu Wanaswe

“Nangu, nikanannyaulidile malove alano patandi ing'anya nangu ngúvele pamo na mwenu.

⁵ Henga hambu ngùhwena kwanga ayula angutumĩle na wala nanga munu angùja kuva, ‘Ùhwena kwachi?’

⁶ Henga ing'anya nĩnnyaulidile malove anelo, mitima yenu ìvele nnihindambi likulu.

⁷ Nangu nĩnnyaulilanga uhiu kuva, wasa kwenu mwenu nangu nikàhwena, kwa kuva, nangu nikànahwene, aneyo Nkúyangata, yani Umumu Wanaswe akambekwida kwenu mwenu. Henga nangu nikàhwena nguchinguntume aide kwenu.

⁸ Nang'e pámbeidà àmbevamaihija vanu va apano pachilambo kuva nanga pavaelewije kuyamba masambi na haki yangu na hukumu yanga Nnungu.

⁹ Vanang'o nanga pavaelewije kuyamba sambu ing'anya nanga pavangukulupila nangu.

10 Na àmbevamaihija kuyamba haki yangu ing'anya ngùhwena kwanga Atata Nnungu, na mwenu nkambengwona kavila.

11 Na àmbevamaihija kuva v̀anikosela kuyamba hukumu, ing'anya Nanchindenga, ntawala wa chilambo achino ànihukumiwa tayali.

12 Nangu ngùvele na malove lohe lakunnyaulila mwenu, henga kwa vino nkambehulula kulapililila.

13 Henga p̀ambekamòlà aneyo Umumu wa uhiu, nang'e àmbennodya mwenu kupapata uhiu wammalele. Nang'e akambetangola kwa mamulaka lake mwene, henga àmbetangola chihi àlalá lámbeplikànà, nanang'e àmbentangila mwenu habali dya mambo lámbekwidà.

14 Nang'e àmbengutumbyanga nangu kwa kunnyaulila mwenu malove àlalá lápwechedilè kuhaloka kwang'une.

15 Vyammalele vyavele navyo Atata nni vyang'une, na njo mana ngùhawile kuva malove lambennyaulila aneyo Umumu làhaloka kwang'une.”

Lihindambi limbepindikuka kuva ihangaladi

16 Yesu nkuvahaulila vakuhundwa vake kuchidoni, “Ùisalidile chihi uhiku kadiki nkambengwona, na bada ya uhiku kadiki muchimungwone kavila!”

17 Bahi vakuhundwa vake vanji nkutandilika kuujana kuva, “Àvele na mana ntwani patuhaulila kuva, Ùisalidile chihi uhiku kadiki nkambengwona, na bada ya uhiku kadiki muchimungwone

kavila?’ Na àvele na mana ntwani pahaula kuva, ‘Ngùhwena kwanga Atata Nnungu?’ ”

¹⁸ Bahi nkuva uvaujana kavila kuchidoni, “Àvele na mana ntwani pahaula kuva, ‘uhiku kadiki?’ Tukámaite àyamba chamani.”

¹⁹ Yesu ánimala kuva vachivammuje, bahi nkuvahaaulila kuchidoni, “Dachi, mwenu mùujana kuyamba àlálá langútangwèlè kuva, ‘Ûisalidile chihi uhiku kadiki nkambengwona, na bada ya uhiku kadiki muchimungwone kavila?’

²⁰ Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, mwenu mùmbekuta na kulikutangila, henga vanu va chilambo achino vàmbehangelala. Na mwenu mùmbekuva nnihindambi, henga lihindambi lyenu limbepindikuka kuva ihangaladi.

²¹ Nkongwe pávà na uchungu wa kuveleka, àona kupwateka kwa kuva uhiku wake ùnihwika. Henga akàmmaleka mwana, akáhimukila kavila ipweteki yammalele ing'anya ya ihangaladi ya kuveleka kwa mwana pachilambo.

²² Na mwenu uchocho hambì mùnayuvála, henga nguchinimwonange kavila, na mùmbehangelala mmitima yenu, na ihangaladi yenu nanga munu ambemmusija.

²³ Na kutandikila nniduva anelyo nanga chinu chimumbenguuja. Nangu nìnyaulilanga uhiu kuva, chinu chohecho chimumbennyuwa Atata Nnungu kwa lina lyangu, nang'e achiamwing'ange.

²⁴ Mpaka hambì mukánambiyuwa chinu chohecho kwa lina lyangu. Mwenu yuwa chihi, na muchimupate, uchinga ihangaladi yenu itimi-

like.”

Nangu ònichilema chilambo

²⁵ “Nìnyaulidile malove anelo kwa mifano. Henga uchiukamole uhiku unikambetangola na mwenu kavila kwa mifano, henga nìmbennyaulila chihi bila kumpiha chinu chohecho kunnyamba Atata Nnungu.

²⁶ Na kutandikila nniduva anelyo, mùmbeyuwa kwa lina lyangu, na nangu nikánnyaulila kuva nìmbennyuwa Atata Nnungu kwajili yenu mwenu.

²⁷ Kwa kuva, Atata Nnungu mwene ànantamwanga mwenu. Ànantamwanga mwenu ing'anya mùngutamwije nangu na kukulupila kuva ngùhaleke kwa Nnungu.

²⁸ Nangu ngùhaleke kwa Atata Nnungu, nkuida pachilambo, na hambì ngùchileka chilambo, ngùuya kwa Atata Nnungu.”

²⁹ Vakuhundwa vake nkunnyaaulila kuchidoni, “Enhee! Hambì ùhaura chihi mwandu wala nanga pautangola kwa mifano.

³⁰ Hambì hwetu tùnimala kuva wako ùnimala kila chinu, na wala ukánndilila munu akuuje chinu. Bahi ing'anya ya anelyo, tùnakulupila kuva ùhaleke kwa Nnungu.”

³¹ Yesu nkuvauja kuchidoni, “Dachi, hambì mùnakulupila?

³² Uhiku ùvenkwida, na uhiku wene ùnikamola, uhiku anewo nni umumbemwadilihanywa, kila munu walihwenela kukaya kwake, na mwenu mùmbenguleka chihi weka. Henga nangu nikávele weka, kwa kuva Atata Nnungu àvele pamo na nangu.

33 Nangu ñinnyaulidile malove alano uchinga mùùve na amani kwa kulundanywa na nangu. Mweni mùmbebanihwa apano pachilambo, henga likamyange mitima, kwa kuva nangu ñnichilema chilambo.”

17

Yesu àvayuwila vakuhundwa vake

¹ Yesu pamalidile kutangola malove anelo, nku-lola muha kulihunde nkuchidoni, “Atata, hambu uhiku ùnikamola. Ntumbyange Mwanalo uchinga nanang'e akutumbyange wako.

² Kwa kuva, ùmpele mamulaka pachanya pavanu vammalele, uchinga vanu vammalele vumpele aveng'e umi ukee na ntululilo.

³ Na umi ukee na ntululilo nni auno, vakumale wako Nnungu wa uhiu wa weka, na vammale na Yesu Kilisto untumîle.

⁴ Nangu ñnikutumbyanga wako apano pachilambo, kwa kuva, madengo lungupele kulatenda ñnilamalila.

⁵ Hambu Atata, ngutumbyange pameho pako, kwa aula ukulu unnavele nawo pannavele kwakuwe, kabla chilambo chikànambiumbwa.

⁶ Nangu ñnikumaiha* kwa vanu vungupele namuna chuvele, vanu avala vuvatandwele kuhaloka pachilambo. Vanang'o vávele vanu vako, na wako nkuning'a vâàve vangu, na vanang'o vânilakamula mahundo lako.

* **17:6** Munsitali auno Yohana àlembile, “ñnilimaiha lina lyako.” Na vanu va chipindi achila válitambulanga lina kwa kumwamba munu mwene na mamulaka lake, bahi apano Yesu ámmaihije Nnungu mwene akee chihi lina.

⁷ Na hambi vânimala kuva, vyammalele vyungupele vîhaloka kwakuwe.

⁸ Kwa kuva, malove lûngupèlè nîvapele vanang'o, na vânilapwechela na kumala kuva muhiu ngûhaleke kwakuwe na kukulupila kuva wako njo ungutumîle.

⁹ Nangu nîvayuwila vanang'o. Wala nanga panguvayuwila vanu va chilambo, henga nîvayuwila avala vungupele, kwa kuva vanang'o nni vako.

¹⁰ Vammalele vavêle vangu nni vako, na vavêle vako nni vangu, na nangu ñnitumbyangwa kupitila vanang'o.

¹¹ Nangu nikambeisalila chihi pachilambo, henga vanang'o vâvele upano pachilambo na nangu ngwîda kwakuwe. Atata Wanaswe, uvachunge mumamulaka la lina lyako lyungupele, uchinga vâave chinu chimo muchi hwetu chituvele chinu chimo.†

¹² Nangu ñniva pamo na vanang'o, ñnivachunga, nkuva salama mumamulaka la lina lyako lyungupele. Na wala nanga ayahîke, ikânave chihi ayula alembelêwa kuyahika, uchinga Malemba Lanaswe lâtimile.

¹³ Henga hambi ngwîda kwakuwe, na ngulatangola malove alano akuno ngûvele upano pachilambo, uchinga mitima yavo iumbajwe na ihangaladi yangu.

¹⁴ Nangu nîvayanjajijije lilove lyako, na vanu va pachilambo vânivavenga kwa kuva, vanang'o nanga pavavele va pachilambo achino, malinga nangu chinikavele wa pachilambo achino.

† **17:11** Maeleso layâmba lina lyako, lola Yohana 17:6.

15 Nangu nikákuyuwa uvause pachilambo, ila ngùyuwa uvachunge na Nanchindenga, Nkútenda lahakalenge.

16 Vanang'o nanga pavavele va pachilambo achino, malinga nangu chinikavele wa pachilambo achino.

17 Uvahahule vâàve vanu vako kwa indila ya uhiu, na lilove lyako nni uhiu.

18 Malinga wako chungutumile pachilambo, nanani uchocho, nìvatuma vanang'o.

19 Nangu ngùlihumya nimwene kwakuwe kwa-jili ya vanang'o, uchinga na vanang'o vahahulwe kuva vanu vako kwa indila ya uhiu.”

Yesu àvayuwila vanu vammalele vambenkulupîla

20 “Nangu nikávayuwila chihi vanang'o, henga nìvayuwila na vanu vammalele vambengukulupîla kupitila mahundo lavo.

21 Nangu mbènkuyuwa uchinga vammalele vâàve chinu chimo malinga wako Atata chuve nkati mwangu na nangu chinguvele nkati mwako. Na vanang'o vâàve nkati mwetu, uchinga vanu va pachilambo vakulupile kuva wako nni ungutumîle.

22 Aula ukulu ungupêle, nìvapele vanang'o, uchinga vâàve chinu chimo malinga hwetu chituvele chinu chimo.

23 Nangu ngùùve nkati mwavo na wako ùùve nkati mwangu, uchinga vâàve chinu chimo mwalehu, na vanu va pachilambo vamàle kuva wako njo ungutumîle, na vamale kuva ùnavatamwa malinga chungutamwa nangu.

²⁴ Atata, nangu ngùlebela avala vungupele vâave pamo na nangu pachinu panimbekuva, uchinga vawone ukulu wangu, aula úngupèlè, kwa kuva, úningutamwa ata kabla chilambo chikànambiumbwa.

²⁵ Atata Umwene Haki, vanu va pachilambo nanga pavakumaite, henga nangu ñnikumala, na avano vakuhundwa vànimala kuva wako njo ungutumîle.

²⁶ Nangu ñnikumaiha‡ kwa avano vakuhundwa namuna chuvele, na nguchinguhwenehe kuku-maiha, uchinga itamwi aila yungutamwije nangu ìve nkati mwavo na nangu ngùve nkati mwavo.”

18

Kutengelekwa kwanga Yesu

(Matayo 26:47-56, Mako 14:43-50, Luka 22:47-53)

¹ Bahi Yesu pamalidile kuyuwa, nkuuka pamo na vakuhundwa vake nkuyomboka Luhunde lwa Kediloni. M'bali wavili wa luhunde anelwo, kúvele na welu wa miseituni, bahi Yesu pamo na vakuhundwa vake nkuinjilanga anemwo mmwelu.

² Na Yuda ayula antengelêke Yesu, ánipamala pachinu anepo kwa kuva myanda yohe Yesu ánakojana na vakuhundwa vake pachinu anepo.

³ Bahi Yuda nkulitwala likuwa lya matiyala va Chiloma na valinzi fulani vanatumwije na makuhani vakulu na Mafalisayo. Nkuhwena

‡ 17:26 Maeleso layâmba lina lyako, lola Yohana 17:6.

navo kuwelu akuno vanyakwilè vibatali na myenje na vikomanilo.

⁴ Akuno Yesu amaitè lammalele lambempâta, nkulihumija muyo mwavo, nkuvauja kuchidoni, “Mùntaha nnani?”

⁵ Vanang'o nkunyang'ula kuchidoni, “Yesu wa ku Nasaleti!” Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu nni Unene.” Na Yuda ayula nkútengeleka, áimidile pamo na vanang'o.

⁶ Bahi Yesu pavahaulidile kuva, “Nangu nni Unene,” vanang'o nkuuyang'ana nnyuma nkumatoke pahi.

⁷ Yesu nkuvauja kavila kuchidoni, “Mùntaha nnani?” Nkunyang'ula kuchidoni, “Yesu wa ku Nasaleti!”

⁸ Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu ñninnyaulila kuva, ‘Nangu nni Unene.’ Na ikàva mùngutaha nangu, bahi valekange ava vahweneng'ane.”

⁹ Yesu átangwele malove anelo uchinga làtimile malove àlalá lanatangwele kuva, “Avala vungupele nikanannyahite wala yumo.”

¹⁰ Petulo ávele na upanga, nkuuhalamola, nkunchekeka likutu lya kunkono Mako, ntumwa wanga Kuhani Nkulu.

¹¹ Bahi Yesu nkunnyaaulila Petulo kuchidoni, “Ludisha upanga m'benda yake. Dachì, nangu nikálembelewa ngupitile ibaniki yangutayalishijije Atata Nnungu?”

Yesu àpelekejwa kwanga Anasi

¹² Bahi alila likuwa lya matiyala va Chiloma na nkulu wavo na avala valinzi va Chiyahudi

va Ing'ande ya Nnungu nkunkamula Yesu, nkun-nyunga.

¹³ Nkutandilika kumpelekeja Yesu kwanga Anasi hoti, nkawake Kayafa, Kayafa ánavele Kuhani Nkulu mwaka anewo.

¹⁴ Kayafa njo anavahaulidile Vayahudi kuva, wasa munu yumo ahwe kwajili ya vanu vam-malele.

Petulo ànkana Yesu

(Matayo 26:69-70, Mako 14:66-68, Luka 22:55-57)

¹⁵ Bahi Petulo pamo na nkuhundwa yunji, vanang'o nkunnondola Yesu. Aneyo nkuhundwa yunji kwa kuva ánamaikana kwanga Kuhani Nkulu, bahi nkuinjila pamo na Yesu nnuwani lwa lukumbi lwa Kuhani Nkulu.

¹⁶ Henga Petulo áimidile chihi pawelu pepi na nnango. Ayula nkuhundwa yunji achimaikana kwanga Kuhani Nkulu, nkuhuma pawelu, nku-tangola na mwali achilolihija pannango, nanang'e nkunnuhusu Petulo kwenda nkati.

¹⁷ Bahi ayula mwali nkummuja Petulo kuchidoni, “Kwani na wako ukee yumo wa avala vakuhundwa va ayula munu?” Petulo nkun-nyaulila kuchidoni, “Wala nikee nangu!”

¹⁸ Bahi kwa kuva pávele na imepo, vatumishi na valinzi nkukumbanya moto uchinga vayote. Petulo nanang'e áimidile pamo na vanang'o way-ota moto.

Anasi àmmuja Yesu

(Matayo 26:59-66, Mako 14:55-64, Luka 22:66-71)

19 Bahi Anasi, ánavele Kuhani Nkulu anepo machedo, nkummuja Yesu kwamba vakuhundwa vake pamo na mahundo lake.

20 Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Maduva lammalele, nangu ngútangola na kila munu bila kulipiha, na myanda yohe ngúhunda n'ding'ande dya kunnyuwila Nnungu na nnuwani lwa Ing'ande ya Nnungu, pachinu pavakojana Vayahudi vammalele. Na wala nanga chinu chingutangwele kwa sili.

21 Ing'anya ntwani ùnguuja nangu? Kavauje avala vapilikene lanichitangola, vanang'o vànimala sana àlalá lanichitangola.”

22 Bahi Yesu pamalidile kutangola malove anelo, nlinzi yumo anaimidile apala nkumpanyaula Yesu likofi, wahaula kuchidoni, “Mwadachi wako ùnnyang'ula uchocho Kuhani Nkulu?”

23 Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Ikàva ñnihakajanga kutangola, bahi shuhudila anelo lañguhakajije. Henga ikàva ngútangwele lambone, mwadachi unangupanya?”

24 Bahi Anasi nkumpelekeja Yesu kwanga Kayafa, Kuhani Nkulu, akuno ahungwìjè.

*Petulo ànkana Yesu kavila
(Matayo 26:71-75, Mako 14:69-72, Luka 22:58-62)*

25 Uhiku anewo Petulo áimidile chihi upala wayota moto. Bahi vanu vanji vánavele anepo nkummuja kuchidoni, “Kwani na wako ukee yumo wa vakuhundwa vake?” Nang'e nkukana wachidoni, “Wala nikee nangu!”

²⁶ Ntumwa yumo wa Kuhani Nkulu, nnung'une ayula ánacheketwe likutu na Petulo, nkummuja Petulo kuchidoni, “Kwani nangu nikanakuwene wako akula kuwelu ùvele pamo na Yesu?”

²⁷ Bahi Petulo nkukana kavila, upopo ung'uku nkukongovela.

Yesu muyo mwanga Pilato

(Matayo 27:1-2, 11-31, Mako 15:1-20, Luka 23:1-5, 13-25)

²⁸ Bahi ulyamba na mambumbu Vayahudi nkuntwala Yesu kwanga Kayafa nkumpelekeja kuing'ande ya Pilato, nkulu wa Chiloma wa chilambo achila. Henga Vayahudi vene nanga pavanainjidile nng'ande ya chifalume ing'anya ya sheliya dya Chiyahudi, kwa kuva vakàchiingila anemwo vakanivalangiwa kuva najisi ing'anya ya kuinjila nng'ande mwa munu akávele Nnyahudi na vakanaluhusiwe kuchilya chakulya cha Sikukuu ya Pasaka.*

²⁹ Bahi Pilato ayula nkulu wa Chiloma, nkuvahwenela upala pawelu nkuvauja kuchidoni, “Mùvele na mashitaka ntwani kunnyamba ayu munu?”

³⁰ Vanang'o nkunnyang'ula kuchidoni, “Ayu munu kwikavele akátenda lahakalenge, hwetu tukanankamuje kwakuwe.”

³¹ Pilato nkuvahaulila kuchidoni, “Ntwale mmene mukánnyukumu kupapatana na sheliya yenu.” Vayahudi nkunnyang'ula kuchidoni, “Hwetu tukee na mamulaka la kummwalala munu woheyo.”

* **18:28** Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.

32 Anelo lánitendeka uchinga latimile malove lánatangwele Yesu kwamba namuna chambekuhwa.

33 Bahi Pilato nkuinjila kavila nnuwani lwa nkati lwa ing'ande ya chifalume, nkunchema Yesu nkummuja kuchidoni, “Ati wako nni Nfalume wa Vayahudi?”

34 Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Malove anelo ùtangola umwene au ànipwawa munu akuhaulidile habali dyangu?”

35 Pilato nkunnyang'ula kuchidoni, “Kwani nangu Nnyahudi? Vanu vako na makuhani vakulu njo vakupelekejje kwang'une. Kwani ùtendilechi?”

36 Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Ufalume wangu ukee wa apano pachilambo. Ufalume wangu ukàchiva wa apano pachilambo, valinzi vangu vakaningupanyanila uchinga Vayahudi vanangukamule. Henga hambu, Ufalume wangu ukee wa apano pachilambo.”

37 Bahi Pilato nkunnyaulila Yesu kuchidoni, “Dachi, wamba wako nfalume?” Yesu nkuyang'ula kuchidoni, “Wako ùnihaula kuva nangu nfalume. Nangu ùnivelekwa na ngùidile pachilambo uchinga nivashuhudile vanu kwamba uhiu. Na kila munu autâmwa uhiu ànangupilikanila.”

38 Pilato nkummuja Yesu kuchidoni, “Uhiu njo chamani?”

Pilato pamalidile kutangola malove anelo, nkuvahwenela kavila Vayahudi pawelu, nkuvahaulila kuchidoni, “Nangu nikályona likosa lya kunnyukumu munu ayu.

39 Henga mwenu mùvele na nnyambo wakuchimuliwa nfungwa yumo mahiku la Sikukuu ya Pasaka. Dachi, mùnalembela ninchimulile Nfalume wa Vayahudi?”

40 Anepo nkutayanga lwasu uvachidoni, “Tukántamwa munu aneyo! Hwetu tùlembela utuchimulile Balaba!” Na aneyo Balaba ávele muasi achilinga kuutahuka utawala wa Chiloma.

19

Yesu àhukumiwa kuhwa

1 Bahi Pilato nkuvaamulisa matiyala vantwale Yesu na kunsulubula.

2 Kwa mang'wanyu, matiyala nkudinga lutavi lwa miva malinga kofiya ya chifalume, nkummwaja mmuti. Nkummwaja na likoti lya langi ya chifalume.

3 Nkuva uvahwena muyo mwake uvachidoni, “Utumbyangwe, Nfalume wa Vayahudi,” akuno uvampanya makofi.

4 Pilato nkuhuma kavila pawelu nkuvahaulila Vayahudi kuchidoni, “Lola, nangu nìmbeida nawe pawelu, uchinga mumale kuva nangu nikályona likosa lya kunnyukumu.”

5 Bahi Yesu nkuhuma pawelu, akuno awètè kofiya ya miva na alila likoti lya langi ya chifalume. Pilato nkuvahaulila kuchidoni, “Munu wene nni ayuno!”

6 Bahi makuhani vakulu na valinzi va Ing'ande yanga Nnungu pavammwene Yesu, nkutaya lwasu uvachidoni, “Mmambe munsalaba! Mmambe munsalaba!” Pilato nkuvahaulila kuchidoni, “Ntwalange mmene

mukammambe, kwa kuva nangu nikályona likosa lya kunnyukumu.”

⁷ Vayahudi nkunyang'ula kuchidoni, “Hwetu tûvele na sheliya yetu, na kupapatana na sheliya aneyo, ayu munu àlembelewa kuhwa, kwa kuva álichemile Mwana wanga Nnungu.”

⁸ Pilato papilikene malove anelo, nkuhalija kuyopa.

⁹ Pilato nkuinjila kavila nnuwani lwa nkati lwa ing'ande ya chifalume, nkummuja Yesu kuchidoni, “Kwani wako kwenu kwachi?” Henga Yesu nkunyalala chihi.

¹⁰ Bahi Pilato nkunnyaulila kuchidoni, “Dachi, ukátamwa kutangola na nangu? Dachi, wako ukámaite kuva nangu ngùvele na mamulaka la kukuhungula au kukuvamba munsala?”

¹¹ Yesu nkunyang'ula kuchidoni, “Wako ukee na mamulaka lohelo kwang'une, ikànave chihi àlalá lakupêle Nnungu. Bahi ing'anya ya anelyo, ayula angukamujje kwakuwe àtendile sambing'ulu namene kupunda yakuwe.”

¹² Bahi kutandikila anepo, Pilato nkuva wataha indila ya kunnyungula Yesu. Henga Vayahudi nkutaya lwasu, uvachidoni, “Ukànnnyungula munu ayu, wako ukákumilana na Nfalume wa Loma*. Kwa kuva, kila munu alitênda kuva nfalume, àntahuka Nfalume wa Loma!”

¹³ Pilato papilikene malove anelo nkunnyumya kavila Yesu pawelu, nkuikala pachiteng'u chake cha hukumu, pachinu pachêmwa, “Sakafu ya Mayanga,” na Vaebhaniya vâchema, “Gabata.”

* **19:12** Nsitali auno ùlembwije Kaisali, kuyamba lina lya cheo cha Nfalume nkulu wa Loma.

14 Yávele malinga sasita muhi, nniduva lya kulipanganiha kwajili ya Sikukuu ya Vayahudi ichêmwa Pasaka,† Pilato nkuvahaulila Vayahudi kuchidoni, “Nnolange nfalume wenu!”

15 Henga vanang'o nkutayanga lwasu uvachidoni, “Mmwalale! Mmwalale! Mmambe munsalaba!” Pilato nkuvauja kuchidoni, “Dachi, mùlembela nimmambe nfalume wenu?” Makuhani vakulu nkuyang'ula kuchidoni, “Hwetu tukávele na nfalume yunji ikà nave chihi Nfalume wa Loma.”

16 Bahi Pilato nkuvakamuja Yesu, uchinga vakammambe munsalaba, anepo matiyala nkuntwala Yesu.

Yesu àvambwa munsalaba

(Matayo 27:32-44, Mako 15:21-32, Luka 23:26-43)

17 Yesu nkuuka paimanga akuno anyakwilè nsalaba wake mpaka pachinu pachêmwa, “Pachinu pa Libadang'a,” kwa Chieblaniya pàchemwa, “Goligota.”

18 Matiyala nkummamba Yesu munsalaba. Nkuvambwa na vanu vanji vavili, yumo m'bali wake wa kunkono na yunji m'bali wa kunchinda, na Yesu paching'ati.

19 Pilato nkulaija lalembwe malove koka lavikwe munsalaba. Anelo malove lálembwije uvila, “YESU WA NASALETI, NFALUME WA VAYAHUDI.”

20 Bahi Vayahudi vohe vánilasoma malove anelo kwa kuva, pachinu apala panavambwije Yesu

† 19:14 Maeleso layâmba Pasaka, lola Yohana 2:13.

pávele pepi na imanga na malove anelo lálembwije kwa Chieblaniya na Chilatini na Chigiliki.

²¹ Bahi makuhani vakulu va Vayahudi nkunnyaaulila Pilato kuchidoni, “Unalembe, ‘Nfalume wa Vayahudi,’ ila lemba uvila, ‘Ayuno munu áhawile kuva, nangu njo Nfalume wa Vayahudi!’ ”

²² Pilato nkuyang'ula kuchidoni, “Langulembile, ñnilalemba!”

²³ Matiyala pavamalidile kummamba Yesu, nkuditwala dinguwo dyake, nkuyavanya matunji ncheche, kila litiyala litunji lyake. Nkupatihana vanaipapule kanzu yake kwa kuva ikánavele na pachinu patotwîje ila ífumwije chihi kutandikila muha mpaka pahi.

²⁴ Avala matiyala nkuhulanila kuchidoni, “Tunaipapule kanzu aino, henga tuyeke indingi uchinga tumale kuva ñmbekuva yanga nnani.” Anelo lánitendeka uchinga latimile Malemba Lanaswe lahaûla kuva,

“Vániyavana dinguwo dyangu,

na inguwo yangu nkuiyelele indingi.”

Bahi anelo njo lavanatendile anevo matiyala.

²⁵ Pepi na nsalaba wanga Yesu áimidile anyokwe Yesu, na anyokwe nkulu na Maliya n'jawe Kileopa na Maliya wa imanga ya ku Magidala.

²⁶ Bahi Yesu pammwene anyokwe aimidilè pepi na ayula nkuhundwa wanantamwije namene Yesu, nkunnyaaulila anyokwe kuchidoni, “Mama! Aneyo vino njo mwanalo.”

²⁷ Anepo nkunnyaaulila ayula nkuhundwa kuchidoni, “Aneyo vino njo anyoko.” Na kutandikila liduva anelyo, ayula nkuhundwa

nkuntwala Maliya, nkunaikala nawe kukaya kwake.

Kuhwa kwanga Yesu

(Matayo 27:45-56, Mako 15:33-41, Luka 23:44-49)

²⁸ Bada ya anelo, akuno Yesu wamala kuva lam-malele lànitimila na uchinga Malemba Lanaswe latimile, nkuchidoni, “Ngùvele na inyota.”‡

²⁹ Pachinu anepo pávele na chombo chínavele na divayi dihahâma. Bahi matiyala nkuchuvika siponji n'divayi adila, nkupatika nnufito lwa nnandi wa hisopo, nkummika Yesu pakanya pake uchinga ahonde.

³⁰ Yesu pamidile adila divayi nkuchidoni, “Lam-malele lànitimila!” Anepo nkutepya muti wake, nkuhila.

Yesu àhomekwa nkuchi nnuvau

³¹ Liduva alila lívele lya kulipanganiha kwajili ya Liduva lya Kuyewelega, na liduva anelyo lya Kuyewelega lívele likulu kwa kuva lívele liduva lya Sikukuu ya Vayahudi ya Pasaka. § Ing'anya ya anelyo, Vayahudi vakanalembidile miili ya avala vavambwîje mmisalaba iisalile chihi umula muha. Bahi nkunyuwa Pilato avaluhùsù kuvalu-mula madodo vanu avala vanavambwîje mmisalaba uchinga vapiyanye kuhwa na miili yavo iuswe.

³² Bahi matiyala nkuhwena unalumula madodo la avala vanu vanavambwîjwe pamo na Yesu mun-salaba, nkunnumula ntandi na wavili.

‡ 19:28 Sabuli 69:21.
Yohana 2:13.

§ 19:31 Maeleso layâmba Pasaka, lola

³³ Henga pavakamwele kwanga Yesu nkunkoja ahidilè, bahi nanga pavanannumwile madodo.

³⁴ Henga litiyala yumo nkunnyoma nkuchi nnuvau, upala nkuhuma myadi na medi.

³⁵ Munu alawêne mambo anelo nni ahûmya ushahidi, na ushahidi wake nni wauhiu. Na animâla kuva àtangola uhiu, uchinga na mwenu mupate kukulupila.

³⁶ Alano lánitendeka uchinga latimile Malemba Lanaswe lahaûla kuva, “Wala nanga liwangwa lyake limo limbelumûlwa.”**

³⁷ Na Malemba Lanaswe lanji làhauula kuva, “Vàmbennola ayula uvannyomile nkuchi.”††

Kusikwa kwanga Yesu

(Matayo 27:57-61, Mako 15:42-47, Luka 23:50-56)

³⁸ Anepo Yusufu mwenedi wa ku Alimataya, nkunnyuwa Pilato luhusa lwa kuusa mmili wanga Yesu. Na aneyo Yusufu ávele nkuhundwa wa sili wanga Yesu, ing'anya ávayopa vakulu va Vayahudi. Bahi Pilato nkunnuusu, na Yusufu nkuhwena unauusa mmili wanga Yesu.

³⁹ Nikodemo, ayula anamwenedile Yesu nachilo nanang'e ániida. Nang'e ányakwile malinga kilo salasini dya mahuta la manemane lakundanyike na ubani.

⁴⁰ Bahi vammalele vavili nkuutwala mmili wanga Yesu, nkuudingilija sanda ivapakile mahuta lakunung'ila. Vátendile uchocho kupapatana na mihambo ya Vayahudi ya kuuandaa mmili kwajili ya kuusika.

** **19:36** Kuuka 12:46, Isabu 9:12, Sabuli 34:20. †† **19:37** Sakaliya 12:10.

⁴¹ Pepi na pachinu apala pávambwije Yesu, pávele na welu, na mmwelu anewo múvele na nsati wahambi, uvakanambi kunsika munu.

⁴² Na kwa kuva lívele liduva lya kulipanganiha kwajili ya Liduva lya Kuyewelega lya Vayahudi, na kwa kuva nsati úvele pepi, bahi nkunansika Yesu anemwo.

20

Nsati ukávele chinu

(Matayo 28:1-8, Mako 16:1-8, Luka 24:1-12)

¹ Liduva lya Jumapili, ulyamba na mambumbu akuno kuvèlè na lupi, Maliya wa imanga ya Magidala ápite kunsati, aneko nkulyona liyanga livanadivite pannango wa nsati liuswije.

² Bahi nkutukuta nkuhwena kwanga Petulo na kwanga ayula nkuhundwa yunji wanantamwi-jwe namene na Yesu, nkuvahaulila kuchidoni, “Nang'olo vànimmusa munsati na wala nanga patumaite kuvammikile.”

³ Bahi Petulo pamo na ayula nkuhundwa yunji nkuuka nkuhwena kunsati.

⁴ Vammalele vavili nkutukuta, henga ayula nkuhundwa yunji nkutukuta namene kumpunda Petulo, nkulongolela kuhwika pansati.

⁵ Pakamwele, nkutepa nkupenekela nkati munsati, nkuyona sanda, henga nanga panainjidile.

⁶ Anepo Petulo nkukamola pachikundu pake, nkuinjila mwalehu munsati. Nkuyona sanda ìvele panyenje,

⁷ pamo na chitambala chivanavimbile mmuti wanga Yesu. Anecho chitambala nanga pachinavikwije pamo na vinji, ila chínipindanywa na kuvikwa pachinu panji paweka.

⁸ Bahi ayula nkuhundwa yunji analongoledile kukamola pansati nanang'e nkuinjila nkati. Nkulilolela mwene, nkukulupila.

⁹ Kwa kuva, vávele bado vakànambikwelewa àlalá Malemba Lanaswe lahaûla kuva, lasima Yesu afufuke kuhaloka kwa vahwíle.

¹⁰ Bahi anevo vakuhundwa nkuuka, nkuuya kukaya.

*Yesu ànhumila Maliya wa ku Magidala
(Matayo 28:9-10, Mako 16:9-11)*

¹¹ Henga Maliya wa imanga ya ku Magidala áimidile pawelu nsati wakuta. Pánavele nkukuta, nkutepa kupenekela munsati,

¹² nkuvona malaika vavili vanawete dinguvo dyanaha, vaikalèngè apala paunalajijwe mmili wanga Yesu, yumo m'bali wa kumuti na yunji m'bali wa kumadodo.

¹³ Anevo malaika nkummuja Maliya kuchidoni, “Mama, ùkuta chani?” Nang'e nkuvayang'ula kuchidoni, “Nakuta ing'anya vànimmusa Nang'olo wangu na nangu nikámaite pachinu pavammikile.”

¹⁴ Pamalidile kutangola malove anelo, nku-lauka kunyuma, nkumwona Yesu aimidilè, henga nanga panammaite kuva nni Yesu.

¹⁵ Yesu nkummuja kuchidoni, “Mama, mwadachi unakùtà? Ùntaha nnani?” Maliya nkutenda kuva walonjela nawe nni nkúlima wa aula welu, bahi nkunnyaulila kuchidoni,

“Nang'olo, ikàva wako njo ummusîje, ngùhaulile kuummikile, nguhwene nikantwale.”

¹⁶ Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Maliya!” Maliya nkulauka, nkutangola kwa Chieblaniya, kuchidoni, “Laboni!” Mana lake, Nkúhunda.

¹⁷ Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Unan-gukamule, kwa kuva nikanahwena kwa Atatangu. Henga hwena kwa anung'unuvangu ukavahaulile kuchidoni, ‘Ngùhwena muha kwa Atatangu, nanang'e nni Atatawenu, Nnungu wangu na nni Nnungu wenu.’ ”

¹⁸ Bahi Maliya wa imanga ya ku Magidala nkuhwena unavahaulila vakuhundwa vanga Yesu wachidoni, “Ñnimwona Nang'olo!” Na nkuvahaulila lammalele lannyaulidile Yesu.

Yesu àvahumila vakuhundwa vake

(Matayo 28:16-20, Mako 16:14-18, Luka 24:36-49)

¹⁹ Yávele chinalyulo cha liduva ulila lya Jumapili, vakuhundwa Yesu vávele pamo nng'ande na milango ínichimwa ing'anya vávayopa vakulu va Vayahudi. Bahi upala Yesu nkuvahumila, nkuimila paching'ati, nkuvahaulila kuchidoni, “Amani ìive pamo na mwenu!”

²⁰ Patangwele malove anelo, nkuvalanguja makono lake na nnuvau. Bahi anevo vakuhundwa nkuhangalala namene pavammwene Nang'olo.

²¹ Yesu nkuvahaulila kavila kuchidoni, “Amani ìive pamo na mwenu! Malinga Atata Nnungu changutumile nangu, nanangu uchocho nìntuma mwenu.”

22 Pamalidile kutangola malove anelo, nkuvavehija dimumu, nkuvahaulila kuchidoni, “Mpwechelange Umumu Wanaswe.

23 Munu woheyo umumbensamehe masambi lake, achiasamehewe, na munu woheyo umukambensamehe masambi lake, akambesamehewa.”

Yesu ànnyumila Tomaso

24 Henga Tomaso, uvanchema Didimasi, mana lake nnyapule, nkuhundwa yumo muavala kumi na mbili, akánavele pamo na avake panaidile Yesu.

25 Bahi avala vakuhundwa vanji nkunnyaaulila kuchidoni, “Tùnimwona Nang'olo.” Tomaso nkuvahaulila kuchidoni, “Nikánadyone alama dya misumali mmakono lake na kutaya chala changu n'dyalama anedyo na kutaya nkono wangu nnuvau lwake, mwiko nikambekulupila kuva mùnimwona.”

26 Bahi nniduva lya nane, vakuhundwa vanga Yesu vávele kavila pamo nng'ande, Tomaso nanang'e ávele pamo na vanang'o. Bahi Yesu nkuvaidila, akuno milango ichimijwè, nkuimila paching'ati, nkuhaula kuchidoni, “Amani ìive pamo na mwenu!”

27 Anepo nkunnyaaulila Tomaso kuchidoni, “Vika chala chako apano, na ulalole makono langu, na unyoloje nkono wako uutaye nnuvau lwangu. Unave umunu ukákulupila, henga kulupila.”

28 Tomaso nkunnyaaulila Yesu kuchidoni, “Nang'olo wangu na Nnungu wangu.”

29 Yesu nkunnyaaulila kuchidoni, “Wako ùnikulupila kwa kuva ùningwona, henga wasa avala vakulupîla bila ungwona.”

Chinu chin'tendile Yohana alembe chitabu achino

30 Yesu átendile vimaiho vya masaibu vinji vy-
ohe muyo mwa vakuhundwa vake vikálembwijwe
nchitabu chino.

31 Henga alano lànilembwa uchinga mupate
kukulupila kuva Yesu njo Kilisto, Mwana wanga
Nnungu, na kwa kukulupila mupate umi kwa
kulundana nawe.*

21

Yesu àvahumila vakuhundwa vake saba

1 Bahi palapitile anelo, Yesu nkuvahumila
kavila vakuhundwa vake kunyenje Litanda lya
Tibeliya, yani Litanda lya Galilaya. Kuvahumila
kwake kwávele uvila,

2 liduva limo, Petulo na Tomaso uvanchema
Didimasi, mana lake nnyapule, na Nasanieli
mwenedi wa Kana ya chilambo cha ku Galilaya
na vana vavili va Sebedayo pamo na vakuhundwa
vanji vavili, vávelenge pamo.

3 Petulo nkuvahaulila avake kuchidoni, “Nangu
ngùhwena unaupa dihomba.” Vanang'o nkun-
nyaaulila kuchidoni, “Na hwetu tùmbelongana na

* **20:31** Apano Yohana àlembile “mulina lyake,” na mmahiku anelo vanu vatumila malove “lina lyake” kumwamba munu mwene. Bahi kuva mulina lyake ivele na mana kuva, wako unilundana nawe. Maeleso layâmba lina, lola Yohana 1:12.

wako.” Bahi nkukananga, nkunakwelanga ingalava, henga chilo anecho nanga pavanapete chinu chohecho.

⁴ Na uhiku pauchicha, Yesu nkuimila nnyenje litanda, henga vakuhundwa nanga pavachim-mala kama nni nang'e.

⁵ Bahi Yesu nkuvauja kuchidoni, “Mmanavangu, dachi m̀n̄nipata dihomba?” Vanang'o nkunyang'ula kuchidoni, “Waala.”

⁶ Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Tayanga dinjau m'bali wa kunkono wa ingalava na muchimupate dihomba.” Bahi nkuyahanga dinjau, nachihambi nkupata dihomba dyohe namene mpaka nkuvalema kuutangila nkati ingalava, adila dinjau díumbele dihomba.

⁷ Anepo ayula nkuhundwa wanantamwije namene Yesu nkunnyaulila Petulo kuchidoni, “Ayu nni Nang'olo!” Bahi Petulo papilikene kuva nni Nang'olo, nkuwala inguwo yake ya pannima kwa kuva nanga panaiwete, nkuliyela mmedi.

⁸ Na avala vakuhundwa vanji nkuva uvaida kunnyangi na ingalava, akuno uvautanga lwau luombêle dihomba, kwa kuva nanga pavanavele kulehu na kunnyangi ila vávele chihi malinga mita myamoja uvila.

⁹ Na pavahwikile kunnyangi, nkuwona nkate na uhomba ayanikw̄je pamakala la moto.

¹⁰ Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Idanadyo apano dihomba dinji dimuupile.”

¹¹ Bahi Petulo nkuinjila muingalava, nkuutangila kunnyangi lwau alula luombêle dihomba ding'ulungwa myamoja amsini na tatu. Pamo na

dihomba kuva dyohe, henga lwau nanga palu-nakadwike.

¹² Yesu nkuvahaulila kuchidoni, “Idang'ana mulye.” Na wala nanga nkuhundwa analingile umuja kuva, “Wako nnani?” Kwa kuva, vánimala kuva nni Nang'olo.

¹³ Yesu nkwidwa, nkutwala nkate, nkuveng'a, nkutenda uchocho na adila dihomba.

¹⁴ Auno wávele mwanda watatu Yesu kuvahumila vakuhundwa vake bada ya kufufuka.

Yesu nawi Petulo

¹⁵ Bahi pavamalidile kulya, Yesu nkummuja Petulo kuchidoni, “Petulo,* mwana wanga Yohana! Dachì, muhiu ùnangutamwa kupunda ava?” Nang'e nkunnyang'ula kuchidoni, “Elo, Nang'olo, wako ùnimala kuva nangu nakutamwa.” Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Valise vanu vangu unguvalandenyè na angandolo.”

¹⁶ Nkumuja kavila mwanda wavili kuchidoni, “Petulo, mwana wanga Yohana, dachi ùnangutamwa?” Petulo nkunnyang'ula kuchidoni, “Elo, Nang'olo, wako ùnimala kuva nangu nakutamwa.” Yesu nkunnyaulila kavila kuchidoni, “Vachunge vanu vangu unguvalandenyè na angandolo.”

¹⁷ Anepo Yesu nkummuja mwanda watatu kuchidoni, “Petulo mwana wanga Yohana, dachi ùnangutamwa?” Bahi Petulo nkutandilika kuyuvála ing'anya áujijwe mwanda watatu kuva, “Dachi, ùnangutamwa?” Petulo nkunnyang'ula Yesu kuchidoni, “Nang'olo, wako ùnimala

* **21:15** Mmalemba ilembwijwe Simoni, lina lyake linji Petulo

lammalele, na ùnimala kuva nangu nakutamwa.” Yesu nkunnyaulila kuchidoni, “Valise vanu vangu unguvalandenye na angandolo vangu!

¹⁸ Nangu nìkuhaulila uhiu kuva, púnavele kijana úliwaja chihi umwene na kuhwena chihi kwoheko kulembela. Henga paumbekongopala ùmbenyoloja chihi makono lako, na munu yunji akuwaje na kukupelekeja pachinu pukatamwa.”

¹⁹ Yesu átangwele malove anelo ùlanguja namuna Petulo chambekuhwa na kuntumbyanga Nnungu. Pámalidile kutangola uchocho, Yesu nkunnyaulila Petulo kuchidoni, “Ngupapate.”

Yesu nawi Yohana

²⁰ Anepo Petulo nkulauka, nkumwona ayula nkuhundwa atamwîjwe namene na Yesu wavalandola. Nkuhundwa aneyo nni ayula anayamene na Yesu pavachilya chakulya cha lyulo, na nkummuja kuchidoni, “Nang'olo, nnani ambekuten-gelêka?”

²¹ Bahi Petulo pammwene aneyo nkuhundwa, nkummuja Yesu kuchidoni, “Nang'olo, na ayu dachi?”

²² Yesu nkunnyang'ula kuchidoni, “Ikàva ngùlembela ààve chihi mumi mpaka panimbeida kavila yakuwe ilida? Wako ngupapate chihi nangu.”

²³ Bahi aila habali nkupilikanika kwa vakúlupila vanji va Yesu kuva ayula nkuhundwa nanga pambekuhwa. Henga Yesu nanga panahawile kuva aneyo nkuhundwa nanga pambekuhwa, ila áhawile kuva, “Ikàva ngùlembela ààve chihi mumi mpaka panimbeida kavila yakuwe ilida?”

24 Nkuhundwa aneyo njo ayula ahûmya ushahidi wa mambo alano, na nni uyoyo alembîle habali adino. Na hwetu tûnimala kuva ushahidi wake nni muhiu.

Ntululilo

25 Na pàvele na mambo lanji lohe lalatendîle Yesu. Henga kwikavele uchilembwa kila chinu chachitendile Yesu, ngwòna ata chilambo chammalele chikánaoneleje kuvika vitabu vichichivilembwe.

**Lilailano Lyahambi Lya Nnungu Kwa Vanu
Vammalele**
**Portions of the Holy Bible in the Makonde language of
Mozambique and Tanzania**
**Porções da Bíblia Sagrada no idioma Makonde de
Moçambique**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Makonde

Contributor: Pioneer Bible Translators

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makonde

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

e50d2b9d-5016-5132-9a8e-701dc953e2af